

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szombat
1932 * április 2

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

76. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lei

A román-magyar barátság

(h. gy.) Goga meleg szavakat talált a magyar-román barátság szükségének a hangsúlyozására. Meg is jelöli a módját, az útját, az irányát: előbb idehaza a magyarság jogainak méltánylásával, aztán az Ady költeszetében tükröződő demokratikus eszellemmel s végül a gazdasági érdekek összehangolásával.

A romániai jövő embere e nyilatkozattal mintha a mi programunkat sajátította volna ki. Mit akarunk, mit követelünk, miért harcolunk szünetlenül s nemcsak a magunk, de a román állam érdekében is? A csucsa paktum előtt és a csucsa paktum után is nem az-e nehéz, fájdalmas küzdelemünk állandó refrénje, hogy még a békeszerződés világos, határozott kikötései, biztosítékai sem teljesülnek? Ellenkezőleg. S örülünk, hogy Goga maga — habár azt a paktumot annak idején százszázalékosan érvényesíthette volna, de elmulasztotta — megállapítja séreimeink és sebeink igazságát s rá helyezkedik arra a szükségszerűségre, hogy egy általános, őszinte béke és barátság itthon és a két ország közt, politikai és gazdasági tekintetben egyaránt csak a kisebbségi probléma igazságainak százszázalékos honorálása alapján történhetik. A Tardieu-terv megvalósulásának is ez a lelki összhang az előfeltétele.

Ha Goga szerint s szerintünk is, a két nemzet közeledése elsősorban Ady Endre szellemén keresztül valósulhat meg, akkor ezt a szellemet itthon radikális módon és sürgősen meg kell teremteni. Goga hivatott rá és Csucsa óta köteles is rá, hogy a magyar-román összhangot biztosító demokrácia alapelveit valósággá érlelni segítse.

A lugosi ítélet

(h. gy.) A lugosi törvényszék vétkesnek nyilvánította Barzscu belügyminiszteri vezérfelügyelőt, aki a Szakáli István és társait brutalizáló rendőrgyűnök eljárása ügyében vizsgálatot indított és felindulásában, amit az illető tiszteletlen viselkedése kellett benne, mellbevágta.

A bíróság ezzel az ítélettel, bár a végrehajtását felfüggesztette, dokumentálni akarja, hogy egy tisztviselő becstelét még a felebbvalónak sem szabad megsértenie, legkevésbé szabad pedig odáig ragadtatnia magát, hogy fizikai módon bántalmazza.

Ez az álláspont alapján helyes lehet, de viszont, amiért a vezérfelügyelő az ítélet ellen felebbezett s ami az ügyész arra indította, hogy az aránylag enyhe ítélet ellen ne felebbezzon, az annak a nagyon is érthető felháborodásnak az indoka, amit egy olyan ember magatartása támasztott, aki a megjelölt vizsgálat adatai szerint, letartóztatott emberekkel kegyetlen brutalitással járt el.

Nincs kizárva, hogy a felsőbb bíróság ezt az emberi felgerjedést egy olyan tisztviselővel szemben, akit a vezérfelügyelő minősíthetetlen erőszak elkövetése miatt pont felelősségre, egészen a büntetlenségig látja igazolva és elégtételt ad neki, amivel együtt — ha nem is paragrafus szerint — a sértett rendőrgyűnököt fogja elítélni.

Ez lehetséges és kívánatos is s ugyanakkor, sőt már ma is s minden időre meg kell adni a legnagyobb tiszteletet és elismerést annak a főtisztviselőnek, aki a hasonló esetekben, mint a csikkarcfalvi rémett volt, személyesen indít vizsgálatot s annyira átérzi az erőszakosság és embertelenség rendszerének romboló hatását a közrendre, a törvényességre s az állam tekintélyére, hogy még emberi indulatát is neki engedi a bűn megbélyegzésének. Ez egy komoly, energikus, példaadó akarat volt, hogy a brutalitások — amik közé legújabbban a csikkarcfalvi megdöbbentő erőszakosság is került, egy-szersmindenkora megszűnjenek.

Jobbról-balról torpedózzák

Sülyeszti a Tardieu-tervet

Teljes bizonytalanság a négy hatalom értekezlete körül

London, március 31

A Párisból ideérkezett hivatalos jelentések szerint Tardieu francia miniszterelnök MacDonald meghívására vasárnap délelőtt 11 órakor érkezik meg az angol fővárosba.

Az eddig megállapított program szerint Tardieu megérkezése után

azonnal találkozik Sir Simon angol külügyminiszterrel, majd MacDonald miniszterelnökkel villásreggelizik.

Délután kezdődnek meg a behatóbb tanácskozások, amelyen az angol kormány gazdasági szakminiszterei is részt vesznek. Ebből a körülményből az angol sajtó azt a következtetést vonja le, hogy Tardieu londoni látogatása alkalmával a dunai államok vámszövetségének kérdésén kívül megvitatják a jóvátétellel és háborús adósságokkal, továbbá a francia-angol kereskedelmi kapcsolatokkal összefüggő problémákat is.

A négy hatalom konferenciájának színhelyére és időpontjára vonatkozólag még mindig nem sikerült végleges megállapodásra jutni.

Az angol diplomáciának viszont az ellen van kifogása, hogy a négy hatalom konferenciáját Genfben tartsák meg.

A bizonytalanságot fokozza az a felhivatalos jelentés is, amely Berlinből érkezett. A jelentés szerint ez a diplomáciai találkozás csak platonikus jellegű lesz, mert azon sem Brüning kancellár, sem Grandi olasz külügyminiszter nem vesz részt, sőt bizonytalan Tardieu személyes megjelenése is. A berlini jelentés úgy tudja, hogy

a négy hatalom konferenciáját április 11-én Genfben tartják meg

s ez alkalommal Anglia, Franciaország és Németország megbízottjain kívül megjelenének az értekezleten Magyarország, Ausztria, Románia, Csehszlovákia, jugoszlávia és Bulgária képviselői is.

HERRIOT AGGODALMAS-KODIK...

A L'Ere Nouvelle hasábjain Herriot volt francia miniszterelnök nagy feltűnést keltő cikkben foglalkozik a dunai államok konfederációjának kérdésével. Herriot cikke felveti a következő kérdést: Alkalmas-e most az idő arra, hogy a már meglevő és szinte áthidalhatatlan ellentéteket azzal is tetézzék, hogy bedobják a köztudatba a Duna-konfederáció gondolatát. Ezzel kapcsolatban ugyanis nagyon nyugtalanító érzés az, hogy

a francia tekintély nyomása alatt létesítendő megoldás nem vezethet jó és megnyugtató eredményekhez.

Tardieu-kezdeményezés — mondja a továbbiakban Herriot — csak arra jó, hogy teljes meztelenségében feltárja a francia diplomácia hibáit és gyöngéit a hogy bebizonyítsa azt, mennyire elszigetelten áll Franciaország és milyen ellenszenvvel tekint feléje az egész világ.

A külföldi tartozások fél-moratóriumáról tárgyalnak

Felülvizsgálják az állam fizetőképességét

Bukarest, március 31.

A lej devalorizációjának és főleg a külföldi tartozások fizetésének a kérdése — amelyet Junian volt igazságügyminiszter vetett fel a napokban — egyre szélesebb megbeszélés és érdeklődés tárgya lett. Úgy látszik Junian kijelentései távolról sem voltak ötletszerűek.

Az első pillanatban a kormány szükségének tartotta kereken megcáfolni ezeket a híreszteléseket, ma azonban a kérdést egyre komolyabb formában tárgyalják pénzügyi, politikai körökben és a sajtóban is.

Nem a külföldi fizetések beszüntetéséről van szó, hanem az állam fizetőképességének felülvizsgálásáról, mert nem kétséges többé, hogy az állam fizetőképessége csökkent és ehhez alkalmazkodni kell, ha egyensúlyban akarjuk tartani az államháztartást.

Elsősorban arra mutatnak rá, hogy a mikor a költségvetést 25 milliárdra csökkentették, az állam évi költségvetési kötelezettsége továbbra is 6 milliárd maradt, mint amikor a költségvetés 34 milliárd lejt tett ki. Már most nyilvánvaló, hogy ez a helyzet tarthatatlanná válik és a kérdést rendezni kell. Hogyan?

Ugy, ahogyan ezt más államok is csinálták, amelyek ugyancsak abba a helyzetbe kerültek, hogy nem tudták zavartalanul tovább fizetni. Ez egyébként már világszerte közhely és senki sem zökken meg azon, ha akár magánosok, akár államok bejelentik, hogy nem tudnak teljes mértékben eleget tenni kötelezettségeiknek.

Igy felvetődik a kérdés, hogyan kell megállapítani,

mennyi az állam fizetőképessége.

Megállapíthatja ezt az állam maga is, és ennek megfelelően ajánlja fel a további fizetéseket, de más államok a Népszövetség pénzügyi szakértőire bízta a fizetőképesség megállapítását.

A mai román gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett azt ajánlják, hogy az állam a mai 6 milliárd évi törlesztés helyett ajánljon fel 3 milliárdot, mert ilyenformán valóban teljesíteni tudja fizetéseit,

a csökkentett költségvetés mellett is. Az sem lehet kétséges, hogy ezt az ajánlatot el is fogadják, hiszen mások moratóriumot nyertek.

MIT NEM KELL FIZETNI?

A szakértők meg is mondják, hogy mely tartozások fizetését kell elsősorban elhalasztani. Mindenekelőtt a háborús tartozásokat, másodsorban azokat a kötelezettségeket, amelyek az államutódlásból származnak.

Ez nem fizetés beszüntetés, hanem fél-moratórium, amely mellett a kötelezettségek másik felét pontosan teljesítjük.

Az „Adeverul” értesítése szerint ez a kérdés annyira idősebb, hogy a vonatkozó munkálatokat a szakminiszteriumokban már a napokban meg is kezdik.

A devalorizáció kérdését azonban távolról sem tartják ilyen idősebbnek, azt inkább politikai kérdésnek tekintik, a mennyiben egyes pártvezérek, így Lupu és most Junian, hangulatot akarnak kelteni.

A kamara szerdai ülésén megszavazták Pop Valér igazságügyminiszter új lakbértörvényét, amit a B. L. hasábjain már részletesen ismertettünk. A törvény kamara tárgyalása meglehetősen sima volt, eltekintve attól az összecsapástól, amely

Hegedüs Nándor magyarpárti és Bosnieff Parascu többeségi képviselő között keletkezett. Egyébként jellemző, hogy a javaslatot kapcsolatban Hegedüs Nándor és Singer képviselők, — mindketten kisebbségek, — léptek fel erősebben és támasztottak újabb követeléseket.

Parascu képviselő, aki tudvalevőleg a háztulajdonosok szövetségének az ügyésze,

erőteljesen támadta a kereskedőket, a kik az ő véleménye szerint nem igen igényelhetnek támogatást,

mert a „kereskedelemnek Romániában nincsen tradíciója”, s így a kereskedők nem képeznek védelmet érdemlő tekintélyes társadalmi osztályt. Parascu nyilván arra akart célozni, hogy a kereskedelemnek a románok között nincsen tradíciója, vagyis a kereskedők nagyrésze nem a románok közül kerül ki.

A jorgista képviselőnek Hegedüs Nándor adott méltó feleletet. Kifejtette, hogy nemzeti szempontból is éppen azért van nagy szükség a kereskedők támogatására, hogy ez a társadalmi osztály megerősödjék. Ha Romániában nincs a kereskedelemnek tradíciója, úgy arra kell törekedni, hogy minél hamarabb legyen, mert erre nemcsak a kereskedőknek, hanem az országnak is nagy szüksége van.

Román-magyar megbékélést sürget Goga

Budapest, március 31.

Az utóbbi hetek román belpolitikai eseményei erősen előlérbe állították Goga Oktávián személyét. Eppen ezért különös jelentőséget kell tulajdonítanunk a költő-politikus ama nyilatkozatának, amelyet az egyik pesti lap munkatársának adott.

Kijelentette Goga, hogy a magyar és román nép közeledése elsősorban Ady Endre szellemén keresztül valószínűsíthető meg.

— Mindkét nép elég szerencsétlen ahhoz — mondotta Goga Oktávián — hogy végre baráti jobbot nyújtson egymásnak és együttes erővel küzdjön a jobb jövőért.

A továbbiakban hangoztatta Goga, hogy az együttműködésnek vannak feltételei, amelyek részben a romániai magyar kisebbségekkel való bánásmód, másodsorban Magyarország külpolitikai orientációjára vonatkoznak.

Végül leszögezte, hogy különösen gazdasági kérdésekben kell a két országnak közös platformot találnia.

Amíg egy asszony eljut odáig

Az alábbi kép, amely a férjgyilkos Lupescunét és leányát ábrázolja a börtönben, rácsok mögött, vizionális erővel hatott reám.

Általában nem ritkák azok az emberek, akik különösen fogékonyak foto-hatások befogadására. Persze nem minden fénykép alkalmas arra, hogy rendkívüli érzéseket váltson ki. Az én fantáziámat például leginkább a Tolnai Világlapja egyik felvétele ragadta meg. Ez az Erzhart Carl nevű kivénhedt csatahajó ábrázolta a pólai tengerésziskola kadettjeivel. A fiatal tiszt-inasok felmásztak az árbócokra, keresztfákra és vitorlarudakra, vidáman lóbalva lábukat az Adriai tenger vizére lógatták, mely egyébként a fényképen feketének látszott.

Ezt a képet heteken és hónapokon át szemléltem, olyannyira, hogy annak minden vonása belerögződött emlékezetembe. Még arra is emlékszem, hogy az egyik kadetnek, aki a hajó-orr fa-faragványán, az úgynevezett „angelá”-n foglalt helyet, bibircsók volt az orrahegyén. A memoriamnak ez a teljesítménye tiszteltetelméltó. Ugyanis a szóbanforgó kép 1903-ban jelent meg a Tolnai Világlapjában.

Tíz évvel később, 1913-ban azután beiratkoztam a tengerésziskolába.

Ez a lépés, mely természetesen szöges ellentétben állott egész egyéniséggel, kétségtelenül az 1903-as foto-hatás következménye volt. Utólag megátkoztam még azt a percet is, mely a Tolnai Világlapját kezembe sodorta. Őt keserű évet töltöttem el a tengerésziskolában, mindenféle hajózástannal, csillagászattal, légtűntannal, tengerrajzzal s egyéb hiábavalóságokkal töltve meg a fejemet. Mikor azután nagynehezen lejárta az esztendő és tudtam mindent, amit egy kész tengerésznek tudnia kell, akkor elvesztettük a világháborút és vele együtt a tengert is. Hivatalosan ezt úgy nevezzük: „Lemondtunk a hajóterrről”.

Diplománk tehát volt, de állásunk nem. Kiki vehette a maga verejtékes okmányát s elmehetett vagy csavargónak, vagy újságírónak. Multkor összeakadtam egy pajtásommal, aki az én korosztályomba tartozott. Ez Temesváron történt. Bánáti fiú, de csak látogatónak jött haza, egyébként Mexikóban lakik.

— Mi a fenét csinál az Újvilágban?

— Urizálok. Érvényesítem a költőtanban szerzett tudásomat.

Ez a költőtan a tengerésziskola főtárgyai közé tartozott. Barátom, akivel a sors összesodort, ebből él Mexikóban. Kérdeztem tőle, miképpen, de bővebb felvilágosításra nem volt hajlandó. Nagy a gyanum, hogy hóhérrá lett odakint.

Hát így szétszóródtunk világszerte. Egyikünk leleplezi a delikvenst. Másikunk felhúzza a bűnöst. A harmadik megírja az akasztást.

Az ember sose tudja, mire jó az akadémiai képzettség.

★

A mellékelt kép, Lupescunénak és leányának fotográfiájával, szintén ilyen rendkívüli erővel hatott reám.

Hogy miért, azt természetesen nehéz lenne megmondani. Valószínű, hogy a mikor a rácsok mögött megpillantottam ezt a két szomorú és finom arcot, agyam azonnal asszociálta a hozzájuk fűződő rettenetes tragédiát. Az arc általában alkalmas arra, hogy magastundó ösztönöknek nyisson utat. Vannak, akik vonásaiban úgy olvasnak, akár a nyitott könyvben. Legtöbbször persze a kezünk vonásaiban. Ezek az úgynevezett chiro-mantikusok. Tenyérjósok. De mások az arc vonásaiban is. Itt Bukarestben például egy ismerősöm, aki Szinérváraljáról származott fel a fővárosba, ebből tartja el magát. Bemegy a kávéházba, leül vadidegen urak asztalához és így szól:

— Tessék felém fordulni!

A meglepetés mindenkit engedelmesre bir. Erre ismerősöm haladéktalanul megkezdte az arc alapján az egyéniség ki-elemzését:

— Ön feltűnően intelligens ember, a kire még nagy jövő vár. Szemszögeinek állása némi apátiára vall, de ezt ellensúlyozza veleszületett kedélyessége. Orrhajlata elárulja, hogy ideges, amit szerencsére akaraterejével legyőz. Fülcimpája kíváncsiságod természetére vall, de magas kulturájával féken tartja hajlandóságát. A pofacsontok nem hagynak kétséget veszekedő hajlama iránt, amelyet intelligenciájának bekeszeretével kellő kordában tart. A szája görbületéből izgató nőre következtetek, aki vagy most fog jönni, vagy már régen elvette feleségül. Az arc karakterisztikuma ritka jó embert mutat, aki tudja, kinek és mikor kell adni...

Ezzel felül az asztal mellől és várakozó pillantással néz a pasasérre.

Ha az átnyújtja neki a „pol”-t, vagyis a huszlejt, akkor kecses meghajlással elköszön. Ha ellenben mereven elzárkózik, akkor még kiegészíti az elemzést:

— Ronda, smucig dög!... akasszanak fel a nevednapján!

Ez is bizonyítja, hogy az arc nem közönséges testrész és megfigyelőképességgel rendelkező ember számára sok minden következtetésre nyújthat alkalmat. Egy tiszta fotográfia egész életregényeket tükrözhet vissza. S ha a fényképhez — mint a jelen esetben is — a börtön rácsai kínálkoznak magyarázatul, akkor az egyéni élet regényéhez még a társadalmi élet regénye is kapcsolódik.

Nem lehet csudálkozni hát, hogy a szem ellenállhatatlan erővel, megdöbbenve, szinte meredten rajta feledkezik az arcokon, melyekről leolvashatni véli mindazokat a tragédiákat, amelyeket a

detéséig szabad prédáját képezzük a vadvadnak és védelemnek. Néhány nappal ezelőtt irtam csak meg, hogy a tárgyalóteremben tolvajnak kereszteltek el anélkül, hogy szót is szólhattam volna. Most is járt Lupescu Lili is. Visszaélték helyzetével, mely a vádlottak padjára két szuronyos fegyőr közé kényszerítette és utálatos gyanúsítások fergetegébe taszították. Órák hosszáig szennyes szónoklatokat kellett végighallgatnia a per érdemétől messzeálló hymen-problémákkal kapcsolatban. A szakorvosi bizonyítványok leszögezték, hogy ártatlan. De a vád durva kezekkel kereskedett ott, ahol maga a felcsertudomány is tehetetlen s legfeljebb sejtésekre van utalva.

Ocsmány jelenetek játszódtak le, a melyekben hangtalanul vállalta el a szenvedő hősnő szerepét. A légkör, amelyben nevelkedett, a családi szellem, amely hatott reá, ösztönös szemérmessége, amelyet Stendhal igen nemes tulajdonságnak tart, léányos tartózkodása és egyszerűsége mind ott feküdték a nyilvánosság kinpadán. A kisvárosi ügyvéd, aki váratlanul ügyészi szerephez jutott, kitombolta magát. Mint az adóellenőr, ha háboru tör ki és tisztá avanszá, rettenetesebb és féktelenebb katona, mint ezer zupás.

Órák alatt vénuilt meg. Ráncos arccal hagyta el a tárgyalótermet és totyogósan bukducolt keresztül a börtönudvaron a szabadság felé.

★

Megkérdeztem az egyik ügyvédtől, mi-

A Lupescu-tragédiához

A férjgyilkos feleség és leánya a rácsok mögött

szülő és gyermek kis családjá, meg az összes polgárok nagy családjá magába sűrít.

★

Vajjon kettejük közül melyik a gyilkos?

A tárgyalás ezt a kérdést nyitva hagyta. Az esküdtek felmentő verdiktet hoztak, szabadlábra helyezték a két vádlottat s ezzel a maguk részéről elintézték a problémát.

Legtöbbször azt mondják, hogy a leány. Az anya csupán magára vállalta a tettet, hogy megmentse gyermekét.

Nem hiszem. Anélkül, hogy fizioman-tikus lennék, mint előbb említett kiváló ismerősöm, az asszony arcifejezésének jellegzetes keserűségéből, kedélytelenségéből, az orrtól és szájszéltől lefelé húzó ráncok fáradságából, a fejnek egész tartásmódjából s a szemnek feszengő oldalpillantásából arra következtetek, hogy a revolvert ő sütötte el. Erre vall a lényéből visszatükröződő erélyessége is, amire feltétlenül szüksége volt a tett elkövetéséhez. Egyénisége még így, a rácsok mögött is, heroikus. Amazon. Hősnő.

A leány eleinte úgy vallott, hogy nem anyja, hanem ő volt a gyilkos.

Azt hiszem, csak menteni akarta az anyját.

Arca a feltétlen és tiszta nyugalmat tükrözi vissza. Még a rácsok mögött is a gyermekes derű az uralkodó rajta. Nem valószínű, hogy ez a meghatározó szépségű, finom és meleg egyéniség már a gyilkosságban kulmináló tragédiákat rejtene magában.

Időközben ez az arc, mely valószínűleg nemcsak reám hat ilyen közvetlen vonzerővel, megtört és kisértőrebb lett.

Ez érthető, hiszen átment azon a gyehennán, amelyet egy gyilkossági per fő-tárgyalásának hívnak. Tessék elképzelni, hogy akármilyen fogatékos és igazságtalan is az a társadalom, amelyben élünk, mégis nyújt mindannyiunknak valamit. Vagyunk és életünk minimális védelméért. Némi jogrendet. Megóvja — már amennyire — becsületünket. S istápolja eredményt, természetes ösztöneinket. Mint a szemérmest is.

Csupán a tárgyalóteremben nem érvényes semmi szabály, semmi szokás, semmi törvény.

A bíróság előtt, egészen az ítélet kihir-

ért érett gyilkosságig a családi ellentét? Miért nem vált el az asszony, mielőtt a revolverhez nyúlt volna?

Persze, nem megy olyan könnyen. Tradíciók vannak, amelyeket nehéz áthágni. Az ember általában könnyen kimondja azt, hogy új korszakot élünk, felvilágosult és szabadon gondolkozó polgárok vagyunk. De végeredményben a hagyományok erősebbek, mint gondolni lehetne.

Ez a nő a házasság első napjától irtózt az urától.

Ez az irtózat közismert fiziológiai jelenség. Már a modern pszichológusok előtt Forel is leszögezte a házasság első napjának döntő befolyását a férfi és nő életére. Radu Lupescu, akit legyilkoltak, otromba és nyers fickó volt. Durva és kíméletlen lény. Önző, asszociális. Tehát az első lépésnél elvétette.

Az asszony mégis vele maradt. Gyermeküket szült. Engedte útjára-venni magát. Tűrte azt a mértékelen változatos-ságot, mely emberét a maga beteges sexualitásában szórakoztatta.

De maradt.

Lehet-e ezen csudálkozni? A házassági rend hagyományai eleven erővel élnek még. Alig századévvál ezelőtt Angliában a férj még eladhatta feleségét. Egy némbor ára — az alacsonyabb újsztyályról van szó — 50 shilling körül mozgott. Sőt Klemm Gusztáv szerint a hitványabbjából 20 shillingért is lehetett venni.

Csupán egy történelmi lélegzetvétel választ el bennünket a férfiúi egyeduralom idejétől. E reménytelen, ostoba élet-törvény visszhangja még nekünk felel. Lupescu is erre az echóra hallgatott.

Várt addig, míg teljesen betelt a pohár, míg tönkrement ő maga is, míg gyermekeit egy végtelen katasztrófa nagy teher-telével indította utnak az életbe. Talán hitbéli tévelygése is voltak. Rosszul értette meg az Irást, mely egybekovácsolja ugyan a férfit és nőt, de azzal a bölcsességgel — melyet magyarázó hiába akarnak elrontani —, így is szól:

— Hagyd el és kövess engem!
A tiszta, nyugalmas, emberi élet eszményét ejtette Lupescuné és inkább megmaradt a hazug, ostoba, gyilkos konvenció mellett.

Mely végül fegyvert nyomott a kezébe, hogy öljön.

(m. i.)

Pap nélkül maradnak a csiki görög keletiek, mert a lelkészek 10 hónapja nem kapják fizetésüket

Csikszereda, március 31.

Feltűnést keltő, sőt megdöbbentő határozatot hoztak szerdán a csikmegyei görög keleti papok. Barbat János csikszeredai lelkész elnökele alatt elhatározták, hogy április elsejével ott hagyják parochiáikat és szülőfalvaikba utaznak vissza, mert

nem tudják tovább elviselni azt a nyomorúságot, amibe fizetésük állandó visszatartása miatt kerültek.

A csikmegyei görög keleti lelkészek ugyanis már 10 hónap óta nem kapták meg az államtól járandóságukat.

A lelkészök határozata a csikszeredai görög keleti hívek között nagy megdöbbenést okozott. Elhatározták, hogy küldöttségileg keressik fel a szentpüspököt és haladéktalan közbenjárásra kérik fel, mert a lelkészek határozata igen komoly és valóban tartani lehet attól, hogy a csiki görög keleti egyház-kezségek lelkipásztorok nélkül maradnak.

Életbelépett a törvény

az örökösödési illetek és a kincstári bírságok revíziójáról

Bukarest, március 31.

Az örökösödési illetek és a kincstári bírságok revíziójáról szóló törvény végleges, a kamarában és a szenátusban megszavazott és az uralkodó által szentesített szövege megjelent a hivatalos lap 66-ik számában. A törvény a következőképpen szól:

1. szakasz. A pénzügyminisztérium felhatalmazást nyer arra, hogy az örökösödési illetek kivételének elveitől eltérőleg revízió alá vegye az örökölt javak már véglegesen megállapított értékei és azt jelenlegi értékükre szállítsa le.

Ugyanilyen eljárás alá esnek a jelen törvény kihirdetéséig megelintézetlenül maradt örökösödési ügyek, amelyeknél az örökséget még nem értékelték fel és amelyek értékét még nem állapították meg.

A revízió iránti kérések a jelen törvény publikálásától számított három hónapon belül a pénzügyminisztériumhoz adandók be és a kérés benyújtása felfüggeszti a hátrálékos illetekrészletek végrehajtását.

Az örökösödési illetekkel egyidejűleg csökkennek a fizetendő kamatok is.

Azok az örökösödési illetek, amelyeknek megállapított összegét már teljes egészében lefizették, nem vehetők revízió alá.

A revideált és részben kiegyenlített örökösödési illetek új értékelése nem ad jogot a kincstár által már beszédett részletekből való visszatérítés igénylésére.

Az örökölt ingatlanok értékelése kisebb is lehet, mint a jelenlegi jövedelem tiszterese, de nem lehet alacsonyabb a revízió iránti kérés időpontjában szereplő forgalmi értékénél, a mely viszont nem lehet kisebb a folyó jövedelem tizszel való szorozásának eredményénél, amint azt az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 15. szakasza megállapítja.

Az ingó javak a revízió pillanatában szereplő, reális értékükben állapítandók meg.

2. szakasz. A pénzügyminisztérium leszállíthatja a már végleges vagy folyamatban lévő kincstári bírságokat, — kivéve a szesz és szeszitalok termelésére és eladására vonatkozó bírságokat, — a megbírságotlak jelenlegi fizetési képessége mértékéig, annak a bizottságnak a véleményezése alapján, amelynek elnöke az amortizációs pénztár elnöke, tagjai a főszámvevőszék egy tanácsosa, akit a számvevőszék első elnöke jelöl ki; a pénzügyminisztérium egyik vezető jogtanácsosa és a pénzügyminisztérium azon osztályának igazgatója, amelyhez a bírság ügye tartozik. A leszállítás alkalmazható a kihágási jegyzőkönyvben szereplő adóalapra is és a kiszámítás a jelen törvény kihirdetésekor érvényben lévő adótörvények alapján történik.

A csökkentés iránti kérések a pénzügyminisztériumhoz a jelen törvény kihirdetésétől számított két hónapon belül nyújtandók be.

UJ NŐI DIVATSZALON

VALLAL:

ANGOL és

FRANCIA

MUNKÁT

ELISMERT LEGJOBB

LEGSZEBB

KIVITELBEN

LEGJUTÁNYOSABB ÁRAKON!

KERES ELSŐRANGU MUKAERŐKET!

KRAUSZ DORA

Brassó, Közép-utca 36.

Döntő fordulat a newyorki gyermekrablás ügyében:

Rábukkantak a Lindbergh-gyerekre a bandita-vezér hajóján

Egy néger bandita szerint Al Capone érdekében rabolták el a világhírű repülő baby-ját

Newyork, március 31.

Hetek óta folyik a lázas nyomozás Amerikában Lindbergh ezredes gyermekének elrablói után, eddig azonban minden nyom tévesnek bizonyult és az összes feltevések megdőlték, úgyhogy a vizsgálat a legteljesebb kátyuba jutott. Tegnapelőtt azonban mégis történt egy új fordulat, amely

egészen új irányt adott a megrekedt nyomozásnak és egész Amerikát hallatlan izgalommal töltötte el.

Az új nyomot a newyorki rendőrség fedezte fel egy alkoholcsempész kihallgatása közben. Az alkoholcsempész ugyanis a következő vallomást tette:

Néhány nappal ezelőtt egy alkoholcsempész-hajón volt dolga. A hajó kívül esik a zónán, amelyben az amerikai törvények érvényesek. Amikor az egyik kabin mellett elhaladt,

a zárt ajtó mögül gyermekirást hallott, de a gyermeket nem láthatta,

mert a hajó emberei nem bocsátották be a kabinba és őt magát sietve elvezették az ajtó közeléből. A kabin lakóit azonban egy pillanatra láthatta, de személyesen nem ismeri őket.

A newyorki rendőrség bünygyi osztályán pillanatok alatt elterjedt a gangster vallomásának híre és óriási izgalmat okozott, mert mindenki biztosra vette, hogy az ismeretlen banditák által elrabolt Lindbergh-gyermekek sikerül végre fedezni a csempészhajó titokzatos utasai között. A detektívek ezután több veszélyes bandita fényképét mutatták fel az érdekes vallomást tevő csempésznek, aki

az egyik fényképben felismerte a fülke utasát.

A detektívek azonnal megállapították, hogy az amerikai hatóságok jogkörén kívül eső zónában cirkáló alkoholcsempész-hajó titokzatos utasa nem más, mint Henry Fleischer banditavezér.

HAJSZA HENRY FLEISCHER UTÁN

A gangster vallomása után ismét fantasztikus amerikai keretek között indult meg a nyomozás.

most már azon a biztos nyomon, hogy Henry Fleischer, a jól ismert banditavezér megtalálják.

Ujságok, falragaszok és rádió útján hívták fel Fleischert jelentkezésre, detektívek és rendőrök hadseregét mozgósították a banditavezér felkutatására. Henry Fleischer azonban egyelőre nem jelentkezett.

A newyorki rendőrségnek mégis az a meggyőződése, hogy ezután valóban helyes nyomon indult el a gyermekrablók leleplezésére. Az alkoholcsempész vallomását ugyanis más oldalról is sikerült adatokkal alátámasztani. Kihallgatva a rendőrség Peacock norfolki lelkészét, aki elmondotta, hogy

Lindbergh ezredestől tízezer dollárt kapott arra a célra, hogy a gyermekrablókhoz a pénzt eljuttassa

és már több nap óta állandó tárgyalásban is van a banditák megbízottjaival.

AL. CAPONE, — VAGY A LINDBERGH-GYEREK

Saint-Louisban is újabb adatokat kaptak arra vonatkozólag, hogy

a Lindbergh-gyermekek, a „nemzet Babyjét” valóban Henry Fleischer bandája rabolta el.

Ít egy néger banditát hallgattak ki, aki elfogatása előtt alkoholcsempészbandának volt a tagja és ez a néger azt vallotta, hogy Lindbergh gyermekét azért rabolták el, hogy így gyakoroljanak nyomást az amerikai hatóságokra Al Capone szabadlábrahelyezése érdekében.

Az egybehangzó vallomások során az amerikai rendőrség és a tengerészeti hatóságok minden intézkedést megtettek azért, hogy a titokzatos alkoholcsempészhajót megtalálják és a kis Lindbergh-gyermekek kiszabadítsák a banditák kezei közül.

EGY KUBAI CUKORMÁGNÁS EGYETLEN GYERMEKÉT IS ELRABOLTÁK A BANDITÁK

Amíg a Lindbergh-gyermekek elrablásának ügyében bekövetkezett váratlan fordulat az amerikai közhangulatot ismét felvillanyozta, a washingtoni lapok újabb, vakmerő gyermekrablásról számolnak be.

Ennek az esetnek középpontjában is közis-

mert ember áll, mert a kliensek dolgában válogatósan bizonyáló banditák ezuttal Antony Arrias dús gazdag kubai cukorültetvényes hasonló nevű 15 éves fiát rabolták el és rejtették el hozzáférhetetlen helyen.

Antony Arriast gyermekének eltűnése teljesen összetörte. Minden lépést meg tett arra,

hogy a gyermekrablótak kézre kerithessék, a nyomozásnak azonban eddig nem volt eredménye. A nábobai vagyon felett rendelkező cukormágnás a hírlapírók előtt kijelentette, hogy bármilyen összegű váltságdíjat megfizet, csak hogy visszaszerezhesse egyetlen gyermekét.

Sulyos ítélet a dévai kommunisták pörében

Összesen 11 évi fogházbüntetéssel sújtotta a törvényszék a 13 vádlottat

Déva, március 31.

A négy nap óta tartó kommunista perben, amely egész Hunyadmegyében nagy érdeklődést keltett, a bíróság csütörtökön délelőtt hirdette ki az ítéletet. A vádlottak nagyrészt államellenes propaganda és tiltott ülésezés miatt az alábbi büntetésekkal sújtotta:

Kökössi Vilmos 3 évi börtön, 10 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztése; Varga Pál 1 és fél év, 10 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztése; Moskovits Ferenc 1 év, 10 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztése; Felesége, Moskovits Ferencné ugyanez a büntetés; Györffy Ferenc 1 év, 10 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztése; Genád Henrik 5 hónap, 4 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 10 évre való felfüggesztése; Moldvai Róbert 5 hónap, 2 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 8 évre való felfüggesztése; Nagy

Sándor 5 hónap, 4 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 8 évre való felfüggesztése; Pápai Sándor 5 hónap, 3 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 8 évre való felfüggesztése; Szenté István 5 hónap, 1 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 5 évre való felfüggesztése; — Löbl László 3 hónap, 2 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 8 évre való felfüggesztése; Bugyul Lajos 5 hónap, 2 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 3 évre való felfüggesztése; Weil Samu 5 hónap, 2 ezer lej pénzbüntetés, politikai jogainak 8 évre való felfüggesztése.

A fontosabb vádlottak közül Almasan Augustin dr.-t és Gombó Samut mentették fel. Rajtuk kívül felmentő ítéletet kapott még hét más vádlott. Az elítéltek büntetésébe a bíróság 4 hónapot és 18 napot, a vizsgálati fogság idejét, beszámította. Az elítéltek valamennyien felebbeztek, de felebbezett az ügyész is úgy a felmentések, mint az ítélet enyhé volta miatt.

Willy Forst-film okozta a zágrábi halálos tüzkatasztrófát

Egyre növekszik az áldozatok száma

Két filmes is belepusztult a robbanásba

Zágráb, március 31.

Jelentettük tegnap, hogy a „Star” filmkölcsonzó zágrábi helyiségében robbanás történt, amely a hatalmas épületkomplexumot lángokba borította. A robbanás a filmkölcsonzó laboratóriumában következett be, ahol

két filmoperátor éppen egy Willy Forst-film előhívásán dolgozott, amelynek holnap lett volna a bemutatója az egyik ottani moziban.

Ez a két filmoperátor nyomban szörnyethalt,

de ezekkel nem záródott le az áldozatok száma. Az explozió nyomán támadt óriási méretű tüzvészben ugyanis

még két lakó vesztette életét, ezenkívül negyvenen olyan sulyosan megsebesültek, hogy közülük többen a halállal vívódnak.

Az egyes összeomlott lakrészek alatt ezen kívül valószínűleg még néhány halott fekszik, mert a ház lakói közül többen eltiűntek és sorsukról semmit sem tudnak.

A tüzvizsgálat még nem állapította meg, hogy tulajdonképpen mi okozta a

robbanást. Egyes feltevések szerint az explozió nem a filmműteremben, hanem a házban levő Bartulics-gyógyszertár laboratóriumában történt.

Mégis a legvalószínűbb az, hogy a robbanás a Willy Forst-film előhívásánál keletkezett. A népszerű filmszínész néhány nappal ezelőtt ugyanis Zágrábban tartózkodott ahol filmfelvételt készítettek róla. Ennek a felvételnek az előhívásán dolgozott a robbanás éjszakáján a „Star” laboratóriumában a két operátor és majdnem kétségtelen, hogy az előhívás nem történt kellő gondossággal és így állt be a borzalmas katasztrófa.

A négyemeletes bérpalota, amely teljesen elhamvadt, Bartulics gyógyszerész tulajdona volt és

Zágráb egyik legszebb épületei közé számított.

A földszinten kávéház van, amely még éjjelkor is népes volt és különös szerencse, hogy a robbanás éjjel után következett be, mert annak ereje a kávéházat is szétvetette.

Az anyagi kár meghaladja a tízmillió dinárt.

Már kilenc áldozat van

A filmrobbanás áldozatainak száma, — a legújabb jelentések szerint, — kilencre emelkedett, amennyiben

az eddigi négy halotton kívül még öt újabb halottat találtak a romok alatt.

Ezek közül csupán kettőnek sikerült a személyazonosságát megállapítani, a többi három teljesen szenné égett. Valószínűnek tartják, hogy még két diáklány holtteste is a romok alatt van.

Az explozió erejére jellemző, hogy a zágrábi geofizikai intézet obszervatóriuma 12

másodpercig tartó földrengést jelzett. A vizsgálat megállapítása szerint

500 kilogramm ekrazitnak megfelelő filmtekeres robbant fel,

amelyet a „Star” kölcsonzó szabályellenesen felhalmozott a laboratóriumában.

Az egész városban óriási a felháborodás és a közvélemény követeli, hogy azok, akik a szerencsétlenségért felelősségre vonhatók, a legsúlyosabb büntetésben részesüljenek.

Xeresi bor, vagy csukamájolaj? melyik a jobbízű?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtsek el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb hal-máj kivonatból készült, íze és illata a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős!

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

AJÁNDÉK:

Elegendő, ha a Georges Verglas cégnek, Bukarest, Str. Precupeilor Vechi 1 sz. ezt a hirdetést a B. L.-ből felülbélyegzett borítékban beküldi és olvashatóan közli nevét és címét, postafordultával küldünk Önnek egy Elixir Pangaduine próbátüveget, teljesen ingyen és költség mentesen.

Tyuktenyésztési propagandából — hazaárulási per

Arad, március 31.

Érdekes „hazaárulási” pert tárgyalt ma az aradi törvényszék.

Még a múlt évben történt, hogy a „Revista Agricola” állattenyésztő szaklap kisállatkiállítás rendezett, amelyre számos szakkönyv érkezett Magyarországról. Az egyik ilyen könyvben ez a kitétel fordult elő: „Tenyésszünk tyukokat, ettől lesz ismét nagy Magyarország!”

Az eljárás az a könyv behozatala miatt eljárás indított a kiállítás rendezője, Lengyel Gábor szerkesztő ellen. Az ügyet ma tárgyalta a bíróság, amely felmentő ítéletet hozott.

Éhhalál előtt 50 ezer gyermek Ruzsinszkóban

Prága, március 31.

A csehszlovák képviselőházban az egyik szociálista képviselő éleshangu interpellációban foglalkozott az Erdős Kárpátok vidékein uralkodó rettenetes nyomorúsággal. A képviselő adatokat hozott fel annak igazolására, hogy az Erdős-Kárpátokban levő falvak lakossága annyira elszegényedett, hogy 50 ezer gyermek már a biztos és kikerülhetetlen éhhalál előtt áll. A télen is elviselhetetlen és leírhatatlan volt a nyomor, annyira, hogy 20 ezer gyermek ruha és cipő hiányában nem látogathatta az iskolákat. A csehszlovák kormány pedig állandóan elferdített adatokat tartalmazó és megnyugtató jelentéseket adott ki a nyomortól sújtott vidék életéről s megállapította az a törekvése, hogy az Erdős-Kárpátok nyomorát tussolni igyekszik és el akarja magától háritani a felelősséget.

Viharokkal nyílt meg a magyar képviselőház

Budapest, március 31.

Egy hónapos szünet után ma, csütörtökön délelőtt ismét megkezdte ülésezését a magyar parlament. Az előreláthatólag huzamosabb ideig tartó ülésszak megnyitó ülésén feltűnően keltett, hogy a kormány tagjai nem jelentek meg. Emiatt az ülés viharos hangulatban is kezdődött, mert a szociálista és az ellenzéki kisgazda képviselők nagy zajjal tüntettek a kormány távolmaradása miatt.

Napirend előtt Andaházy-Kasnya Béla terjesztett elő interpellációt a biztosító intézetekről és kimutatta, hogy ezeknek az intézeteknek 80 százaléka idegen vállalat, amelyek rengeteg valutát sibolnak külföldre. Szigorú intézkedéseket sürgett az idegen államban székhellyel bíró biztosító társaságok ellen.

Napirend előtt szólalt fel Szeder Ferenc szociáldemokrata képviselő is, aki konkrét példák felsorolása után tiltakozott a párt vidéki szervezkedésének megakadályozása ellen.

Szeder felszólalása alatt a baloldalon olyan hatalmas lármát és zaj keletkezett, hogy az elnöknek a viharcsengőt is meg kellett szüntetnie. A nyugalom helyreállítása után az elnökség öt szociáldemokrata képviselőt rendreutasított.

Kikezdték a Gólemet

Irta: Tanódy Endre

A bölcse rabbi, ezuttal Párisban és nem Prágában, kitalált és félelmetre keltett egy szörnyet, az agyagstabilizációt és ezelőtt háromévtől elhozta Romániába. Az új gólemből csakugy hiányzott az éltető lélek, mint a régiből, de viszont ez az új ha élni nem tudott, tudott legalább gyilkolni. Ezzel emberibb volt dicső elődjénél, mert gyilkolni emberi dolog. Ez az agyagstabilizáció, amelynek az élő gazdaságban egyetlen feltétele sem volt meg, kipusztított maga körül mindent. Földig tiporta az árakat és égig emelte az adósságokat. Miután ez a folyamat állandósította és törvényszerűvé tette a veszteséges termelést, minden pénz kimenekült a piacról és a pénztelen piacon potomáron kelt el minden, mert a felduzzadt adósság még külön is a piacra kergetett minden termelőt.

Ezt az országpusztító szerkezetet azonban Rist rabbi nem adta ingyen, hanem hatalmas stabilizációs kölcsönt is kellett felvenni, amelynek magas kamatait a külföld felé áruban kell egyenlíteni. Miután ez az áru árának kétharmadát főként a stabilizáció miatt elvesztette, az idők folyamán háromszor annyi árut kell adni ezekre a kamatokra, mint akkor kellett, amikor a stabilizációs kölcsön létrejött. A gólem tehát nemcsak kiszívja a vért, hanem árkot is ás neki, amelyen kiviszi az országból, hogy soha többé vissza ne térhessen. Eddig ez még mind rendben lett volna, ha a gazdasági élet törvénye nem hozná magával, hogy szegény országnak üres a kincstára is, mert nincsen adó, nincsen vám, nincsen fogyasztási illeték. További következmény, hogy nem lehet fizetni a tisztviselőket, akik lassan megtanulnak fizetés nélkül élni, de nem lehet fizetni a külföldi tartozások esedékességeit sem. Csak-hogy a külföld már nem olyan tanuló-köny, mint a tisztviselő és nem akar kamattal megenni.

Könnyből és gondból fakadt átok szállott tehát évek óta a gólem fejére, akit csak egy ember dicsért állhatatosan, az ő teremtetője és alkotója, Rist professor ur, részben személyesen, részben romániai helytartója útján, aki negyedévenként áradó jelentéseket adott ki a lej kitűnő állásáról és a romániai pénzügyek ki fogástalan menetéről. Milliók és milliók olvasták ökölből fogott kézzel ezeket a jelentéseket, amelyeknek szövegéhez melodramatikus zenét az adóvégrehajtó dobolt a szolgálatot.

És vérforraló volt olvasni, hogy a külfölddel szemben pontosan és teljesen eleget teszünk kötelezettségeinknek, mikor mindenki tudta, hogy erre az utolsó meggyen rá és hogy ez a stabilitás jóformán az összes egzisztenciák összeomlásába kerül.

Ez a tömegelkeseredés hiába sóvárgott pénzzaporítás — részleges infláció — után, minden illetékes válasz úgy szólt, hogy erről beszélni sem lehet. És miután a tömeg csak szenvedni tudnak, maradt minden a régiben, illetve az újban, a stabilizációs agóniában. Csak né hány komolytalannak bélyegzett külön hajtogatva, hogy ez a részleges infláció benne csirázik az ország gazdasági helyzetében és, hogy jönni fog, mert jönnie kell, mert még nem volt rá példa, hogy egy ország pénz nélkül tartósan élélhesen, még a középkorban sem, annál kevésbé a pénzgazdaságra épített modern világrendben. Ezek felől a magángondolkodók felől azonban a gólem szilárdan állott agyaglábai és belevigyorgott a könnyező szemekbe.

Állott egészen addig, amíg a Gorj-megyei nemzeti parasztpárti kongresszuson Junian meg nem tartotta a napokban a beszámolóját. A belpolitika árnyalataival kevésbé ismerősök számára röviden meg kell jelölni azt a pontot, ahol Junian áll. Ő a nemzeti parasztpárti ökiráltságbeli felének az egyik vezére, aki az erdélyiek felé mindig a legkevésbé barátságos ábrázatot mutatta, hogy ellenségeskedésről ne beszéljünk és így illetéktelenül a párt belügyeibe ne avatkozzunk. Ez így volt már az uralkodó hazatérési előtt. Azóta Junian kifejezetten és hangsúlyozottan az uralkodó mellett áll, abban a be nem jelentett, de le sem tagadott küzdelemben, amely a pártok és a korona között tompán és hangtalanul, de állandóan folyik. És Junian bizalmasa Argetoianunak is és hangos előharcosa a koncentrációs kormánynak, az uralkodó többször és nyilvánosan hangzottatott megoldási formulájának.

Ezek általánosan tudott dolgok, de röviden össze kellett foglalni, hogy Junian nyilatkozatainak a súlyát lemérhessük, mert a politikában legalább is olyan fontos az, hogy ki az, aki mondja, mint az, amit mond.

Tehát Junian, ez a Junian mondotta Tárgul-Jiuban, négyezer ember előtt, hogy

„igyekezni fogunk a jövőben is a külföldi esedékességeket megfizetni, a mennyiben lehetséges lesz husz milliárd költségvetés mellett erre a célra hat milliárdot fordítani. Fizetni akarunk, de ehhez szükséges az, hogy termelhezzünk, már pedig a külföldi esedékességek gondja lehetetlenné teszi számunkra, hogy keresetünket növeljük és így fizetőképeseink legyünk”.

Azt hiszem, nem kell a politikai műfordítás különösebb művészete hozzá, hogy ezt így fejezzük ki: — fizetni fo-

gunk, ha tudni fogunk, de nem fogunk tudni. Ez az egyik gondolat, amely a stabilizáció fetisének első tisztátalan érintését jelenti, mert ha a külföldi fizetés már halasztódik, vagy csak tárgyalás alá kerül, akkor már a belföldi pénzzaporítás egyik legnagyobb akadálya elhárul az utból.

A másik gondolat azonban már közvetlenül és egyenesen a „restabilizációnak”, a részleges pénzzaporításnak a bejelentése a Junian beszédjében.

„A stabilizációt a liberális párt készítette elő, magas stabilizációs árfolyammal, hogy megmentse a pénzt. A számitás téves volt, a bankokat nem mentette meg, mert ha a termelők nyomorban vannak, a bankok sem virágozhatnak. A baj megvan. Inflációról nem lehet beszélni, az nem megoldás. De a restabilizációról lehet beszélni és alkalmazni is lehet. A stabilizáció esz-

köz volt arra, hogy a helyzetet megjavítsa. Öncélunk tekinteni nem lehet. Ha nem válik be, akkor meg kell vizsgálni a restabilizáció szükségességét”.

Ha ebből a nyilatkozatból kihagyjuk az óvatossági adagot, amely a kérdés kényes voltánál fogva természetszerűleg benne van, akkor ez pórnyelven azt jelenti, hogy nem bírjuk a mai lejárfolyamot, tehát engedni kellene belőle.

A három szantimos lejből kevesebb szantimos lejnek kellene lennie, — a belföldi árak emelkednének, az adósságok ugyanannyival esnének. Ez volna a „restabilizáció”. Avagy csökkenteni fog kellene a nemzetközi aranyborjúnak való áldozatokat, a több, mint hat milliárdos külföldi szolgáltatást. Vagy-vagy. Egyik a kettő közül elengedhetetlenné vált.

Három évi rémuralma után az ember evő agyagszörny most először tántorogni kezd...

Quod licet bovi...

Vert a detektiv — a vezérinspektor itta meg a levét

Ha a minisztériumi vizsgálat erélyes

Lugos, március 31.

Érdekes ügyet tárgyalt a lugosi törvényszék büntető tanácsa. A vádlottak padján a belügyminisztérium egyik előkelő tisztviselője, Barzescu György vezérfelügyelő foglalt helyet, a kit ellenfele, Hoban Vasile detektiv hivatalos hatalommal való visszaéléssel és bántalmazással vádolt meg.

Az érdekes bűntény egy bűnvádi feljelentéssel kezdődött, amelyet bizonyos Szakáli István és társai küldöttek a belügyminisztériumhoz. Ez a feljelentés elmondotta, hogy

a rendőrség Szakáli és társait letartóztatta, irózatatosan elverte és 5 napig tartotta őrizetben.

A belügyminisztériumban a feljelentésre azonnal elrendelték a vizsgálatot és Barzescu vezérfelügyelőt küldötték ki Lugosra.

Nos, a vizsgálat meg is történt a lugosi rendőrségen. Barzescu vezérfelügyelő magas méltóságának és hivatalának teljes komolyságával folytatta le a kihallgatásokat. Hoban Vasile tagadni igyekezett, hogy Szakáliék ellen brutális eszközöket alkalmaztak volna, de egyik detektivtársa ellene vallott és a feljelentők is fenntartották vádjait a vezérfelügyelő előtt.

Hoban Vasile ekkor tiszteletlen magatartásra ragadtatta el magát magasál-lású felettesével szemben.

Barzescu vezérfelügyelőt elhagyta a tü-

relme és békétürése, mellénél fogva megragadta Hobant és megfenyegette, hogy elmozdítja állásából.

Ennek a vizsgálatnak részleteit eleve-nítették fel a lugosi törvényszék előtt megtartott tárgyaláson. Barzescu vezérfelügyelő tagadta, hogy tettleg bántalmazta volna a brutális detektivet a felháborodásának adott kifejezést azért az embertelen kínzásért, amiben Hobának Szakáliékát részesítették.

Érdekes és jellemző vallomást tett a tárgyaláson Grigorescu Dimitrie rendőrfőnök, aki a rendőrtisztek fegyelmeztelenségéről beszélt.

Az egyik tanu vallomása szerint Barzescu vezérfelügyelő az említett vizsgálat alkalmával mellbe is vágta Hoban detektivet.

A kihallgatások után került sor a per-beszédekre. Az ügyész nem mondott formális vádbeszédet, hanem a bíróság belátására bízta Barzescu „bűnének” elbírá-lását. Vulpeanu bukaresti ügyvéd pedig a vádlott vezérfelügyelő szerepét ismertet-té s iratokkal bizonyította a vezérfel-ügyelő kiváló minőségét, felmentő ítéle-t kért.

A bíróság azonban mégis vétkesnek találta Barzscut hivatalos hatalommal való visszaélésben és

1000 lej pénzbírságra ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

Hoban detektivnek ellenben, aki Szakáli és társait kegyetlenül elverte, eddig semmiféle büntetésben nem volt része.

Egy csepp a sötét tengerből

Kolozsvár főterére költözik Turóczy János cipőgyári munkás

A gép lönkreletle a kezét, nem tud keresni, a lakásából kiteszik, gyermekei kegyelemkenyéren tengődnek...

Kolozsvár, március 31.

Regényt, keserű társadalmi rajzot lehetne írni Turóczy János tragédiájából, akit felfalt a gyár, vagy általánosabban: a válság.

A gyár. Közel kétezer modern rabszolga görnyed a Dermata-műhelyekben reszkelve, lélekszakadva és verejtékes homlokkal, hogy a hét végére meg legyen a program, a kereset. És a kétezer között ott van egy év óta Turóczy János is. Hatalmas szál ember, fiatal, munkára teremt. Mindig is dolgozott, ha annyira nem is tudta vinni soha, hogy önállósíthassa magát, hogy a saját gazdája legyen, hogy ne függjön másról, idegen emberek szeszélyétől és kénye-kedvétől, mintha ajándékba adnák neki azt a néhány keserves garast, amelyért alaposan megdolgoztatták. Mert bizony nagyon kell a pénz. Asszony és két apró gyerek van otthon.

EGYRE ZSUGORODIK A KERESÉT

Turóczy Jánosék ott laknak a Pata-utcában, ahol a szegény emberek laknak. Egyetlen kis szobában. Hétszáz lej fizetnek érte. Mindig pontosan. Ha mára nem jut a soványodó keresetből, házbérre kell teljen, mert az nem tréfa. De a kereset egyre kisebb lesz. A gyár leszállítja a munkabéreket. Azután megint. És újra. Azután csökkentti a munkaidőt. A raktárak tele vannak el nem adott cipővel. De az emberek már cipőt sem tudnak vásárolni. A nyereség ott kell legyen a mérleg-

ben. Honnan? Racionalizálják az alkalmazot-takat. Ez azt jelenti, hogy Turóczy János ma csak négy lej ötven banit kap ugyanazért a munkáért, amelyért a múlt héten még kilenc lejt fizetett a gyár. És ez amugyis soványka kereset egyszerre felére esik vissza. Baj van.

KERESÉTKÉPTELEN...

De ez még csak a kisebbik baj. A gép elkapja a hüvelykujját és összeroncsolja. Turóczy János most már nehezebben dolgozik, kevesebbet tud termelni. Nem az ő hibája, mert a gyárban érte a szerencsétlenség, de, ha kevesebbet termel, kevesebbet kap. Van olyan hét, amikor alig visz haza a borítékban 300 lejt. Tessék ebből eltartani a négytagu családot és lakbért is fizetni. Márciusban talán 700 lej volt az egész keresete. Az egyetlen szobáért is 700 lejt kell fizetni havonta. Mi-ből?

A gyárat már négy hónapja perli az ujjja miatt, amelyért nem tud már úgy keresni, mint azelőtt. Hát miért vonják le tőle a köl-lönbőzetet? Hiszen a gyár az oka, ha nem ké-pe-s az előirt program-munkát elvégezni! Adjanak neki a gyárban valami olyan állást, hogy legalább havi 2500 lejt tudjon megke-resni, mint azelőtt. De a per lassu lábakon

jár ma különösen, ha egy szegény gyári munkásról van szó. Az ügyvéd talán még ma sem nyújtotta be a keresetet, mert sokba kerül a bélyeg, ami kell rá, hogy Turóczy Jánosnak esetleg igaza legyen.

HAJLÉKTALAN...

És így történt, hogy Turóczy János három hónapig nem fizetett házbért. Fizetett volna, ha lett volna miből. Szégyelte is a dolgot, hiszen azelőtt mindig pontos volt. De, ha nincs, — nincs. Az egész kis család éheznek. A gyermekeket sokszor el kell vinni valamelyik szomszédhoz, hogy adjanak nekik enni, mert a szülőknek nincsen miből. És télen sokszor maradt hideg a rozoga vaskályha is, mert nem tellett fára. Máshová mentek melegedni.

A házigazda beperelte Turóczy Jánost. És a keddi tárgyaláson a tekintetes bíróság ráhuzta a paragrafust a Dermata-munkásra. Nézen más lakás után és április 18-ig üritse ki Balog József házában azt a kis szobát. Vagyis, mehet az utcára, feleségestől és a két gyermekével...

A gyár? Hallgat és könyörtelenül levonja azokat az előlegeket, amelyeket Turóczy János felvett akkor, amikor nem volt munka és hazaküldték. Pedig ő dolgozni akart és akar ma is... Szerencsére, az idő kissé megenyhült és a kétségbeesett ember azzal vigasztalódik, hogy családjával együtt kiköltözik Kolozsvár főterére, a szabad ég alá. Őszig valahogyan kihúzza. Ha időközben nem csinálnak mégis valamit az érdekében.

Egy milliárd belső kölcsönt vesz fel Olaszország

Róma, március 31.

Az olasz kormány elhatározta, hogy 1 milliárd lira összegben belső kölcsönt vesz fel és már felhatalmazást is adott a jegybanknak a kilenc fős jegybanktanács szűk, 5 százalékos kamatozású kincstári jegyek kibocsátására.

A Népszövetség elengedte Bulgária külföldi tartozásainak felét

Szófia, március 31.

Musanoff bolgár miniszterelnök szerdán délután sajtófogadást rendezett és a meghívott hírlapírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

A Népszövetség pénzügyi bizottsága Bulgária külföldi kölcsöneire 50 százalékos engedményt adott. Ennek következtében a bolgár költségvetésben most már havi 91 millió levás tételnek megfizetésétől mentesültek s ezt a különbözetet a kormány a költségvetési deficit fedezésére fogja fordítani.

Féltékenységből magával vitte a halálba feleségét

Kaposvár, március 31.

A Kaposvár közelében levő Tamási községben véres féltékenységi dráma játszódott le. Koltay Dezső segédjegyző revolverrel agyonlőtte fiatal feleségét, majd maga is öngyilkos lett. A megdöbbentő családi drámát Koltay házigazdája vette észre, akinek feltűnt, hogy a segédjegyző lakásának ajtaja tárva-nyitva volt. A megindított vizsgálat adatai azt látszanak bizonyítani, hogy Koltay féltékenységből gyilkolta meg a feleségét és végzett önmagával is. A házaspár ugyanis nagyon viharos családi életet élt és a férfi többször kért tanácsot rokonaitól arra vonatkozólag, hogy elváljon a feleségétől, akinek hűségében nem bízott.

ASTRA
Apolo Mergő
BRASSO

RONNY

a nagy siker, még csak ma és holnap, na jónként csak 2 előadás 5-7 és 7-9 ig

KACKES
SÜTEMÉNY

KÉRJEN MINDENÜTT
GAGEL

VEKNI
KENYÉR

GEORG ALEXANDER,

a híres német komikus, aki pénteken délelőtt 10 órakor érkezik Brassóba, három napon át

házaságokat közvetít

az Asira Mozgóban

A pályaudvaron filmfelvétel lesz a művészt fogadó közönségről.

Hírek

Április elseje

Béke

Kiírtotta héttagnyi családját

Drontheim, március 31.

A közeli Verdal községben csütörtökön reggel egy 21 éves fiatalember hirtelen elmebetegségre hajlamosan megölte apját, anyját és öt testvérét, akik közül a legfiatalabb négy, a legidősebb husz éves volt, majd felgyújtotta a házukat és tettéről értesítette a rendőrséget. A hétszerezes gyilkost letartóztatták.

— **HÉTSZÁZEZER LEJ EGY HALOTT PI-LÓTAÉRT.** Bukarestből jelentik: Még a múlt évben történt, hogy Grigorescu repülő altiszt gépe gyakorlatozás közben kigyulladt, lezuhant és a pilótát maga alá temette. Grigorescu édesanyja kétféle kártérítési pert indított az állam ellen és perében végső fokon ma hozták meg az ítéletet. Eszerint az áldozat anyjának hétszáz ezer lej ítélt meg a bíróság, amely ezzel precedenst teremtett a repülőszerekesítések áldozatai hozzátartozóinak kárpótlása terén.

— **ELJEGYZÉS.** Schwarz Sárkát Hátszegről eljegyezte Fuchs Lajos, Temesvár. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjük figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejárattal. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról, ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címken.

Temesvár megadóztatja idegen állampolgárságu lakóit, hogy segítse a munkanélkülieket

Temesvár, március 31.

A munkanélküliek segélyezésére szolgáló városi alap gyarapítására a temesvári városi tanács rendkívül érdekes, bár nem egészen helyeselhető tervet vetett fel és igyekszik is megvalósítani. Abból az elvből kiindulva, hogy a hazai munkanélküliség okozói részben a Romániában élő és itt elhelyezkedést nyert külföldiek, a hazai munkanélküliek segélyező alap növelésére, — természetesen csak Temesvár területére —, meg akarja adóztatni a Temesváron élő idegen állampolgárokat.

A városi tanács elkészített tervezete szerint **évi ezer lej adót kell fizetnie minden idegen állampolgárságu munkásnak, a szellemi munkások évi adója 2 ezer lej, az iparosoké és kereskedőké 3 ezer lej.** A javaslatot és a mellékelt tervezetet a városi tanács már felküldte a Lelügy-minisztériumnak, hogy megszerezze hozzá a jóváhagyást. Amennyiben ez sikerül neki, úgy a táblázat szerinti adókat már erre az évre kivetik, sőt megkezdik azok behajtását is.

Szorul a hurok a nagyvárad nyugdíj-hiénák nyaka körül

Popovici vizsgálóbíró: Aki bűnös, az lakat alá kerül

Nagyvárad, március 31.

Több leleplező cikkben számolt be a B. L. arról, hogy a nagyvárad pénzügyigazgatóságán jól szervezett kizáró-maffia működik, amelynek vezetője, Sima Demeter 10-15 százalékos „sperc”-ért többeknek „kieszköztette” a múlt évről hátralékos nyugdíjait.

A cikkekben közölt konkrét esetekre a nagyvárad ügyészség is felfigyelt és a Nyugdíjgyűlés szorgalmazására megindult a legszigorúbb vizsgálat. A nyugdíjasok csapatától adják be Popovici Livius vizsgálóbírónak adataikat, melyben

a pénzügyigazgatóság több tisztviselőjéről, köztük Teodorescu pénzügyigazgatóról nyíltan azzal vádolják, hogy összejátszottak a kijárókkal és a végső nyomorúságban hozzájuk fordult nyugdíjasok „spercein” ötven százalékra osztokodtak.

Popovici vizsgálóbíró kihallgatta Teodorescu pénzügyigazgatót, aki beismerte, hogy „sok nyugdíjhátralékot kifizettek” miniszteri rendelet és pénzfedezet nélkül, de hivatkozott a múlt év május 16-án kelt pénzügyminiszteri rendeletre, mely rendkívüli esetekben megengedi a hátralékos nyugdíjak soron kívül való kifizetését. Popovici Livius vizsgálóbíró bekérte a miniszteri rendeletet és kijelentette, hogy mihielyt a nyugdíjasok kelő bizonyítékai nála lesznek, azonnal megvizsgálja a számszerűsítési naplókat, melyből világosan kitűnnek a „rendkívüli esetek”. Ugyanis a nyugdíjasok írásban be-

adott nyilatkozatokban bizonyítják azt is, hogy

a nagyvárad pénzügyigazgatóságán nemcsak rendkívüli esetekben fizetik ki nyugdíjakat, hiszen rendkívüli eset mindössze január 1 óta csak négy történt. Ezzel szemben több mint három millió lej január és februári nyugdíjkifizetésre érkezett pénz szétfolvt a kijárók kezén.

A vizsgálóbíró a vizsgálat gyorsítása céljából mára magához kérte a B. L. nagyvárad munkatársát, akitől elkérte a leleplező cikkben közölt konkrét bizonyítékokat és kijelentette, hogy a nagyvárad pénzügyigazgatóságot néhány napon belül megtisztítja a nyugdíjhiénák lelketlen hadától és aki bűnös, az lakat alá kerül.

Berey Géza

— **HAZASSÁG.** Szebeny Ilonka, Brassó és dr. Pózna János körorvos, Ó-Radna, folyó hó 28-án házasságot kötöttek.

— **MAROSVÁSÁRHELYI HÍREK.** Tudósítónk jelenti: Neufeld Gizella ikldői vendéglő-tulajdonosnő érdekes bűntényben ítélte el a marosvásárhelyi törvényszék. Az asszonynak viszonya volt valakivel és áldott állapotba került. Amikor a szülés ideje közeledett, hement Marosvásárhelyre és egy magánházban álnéven szállást fogadott és megszülte gyermekét. Néhány nap múlva vonatra ült és elutazott. Radnónál leszállt a vonatról és gyermekét kitétte az árok szélére. Az arra járók megtalálták a sirdogáló csecsemőt és jelentést tettek a csendőrségnek. Hosszas nyomozás után végre kiderítették Neufeld Gizella bűnét. A marosvásárhelyi törvényszék ma vont a felelősségre a lelketlen anyát és élő gyermeke ki-

tevése miatt hat hónapi fogházbüntetésre ítélte. — **Danciu Marioara** erzsébetvárosi lakós az egyik helybeli fogászati műterembe járt kezelésre, amelynek során állítólag rosszul kezelték az egyik fogát. Danciu Marioara pert indított a fogorvos ellen és a bírósági tárgyaláson tanuként kihallgatták Németh Gizellát, a fogtechnikus asszisztensét is. Németh Gizella főnöke mellett tett kedvező vallomást, amiért a felperes hamis tanuvallomás és eskü miatt feljelentette. Az erzsébetvárosi törvényszék már felmentette a vád alól s minthogy Danciu Marioara felebbezett, a marosvásárhelyi ítélőtáblának is tárgyalnia kellett az ügyet. Németh Gizellát azonban a tábla is felmentette a hamis eskü súlyos vádjá alól. — **Medgyesfalvi Gábor** 18 éves marosvásárhelyi fiatalember nyomtalanul eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást a teljesen süketnéma fiú felkutatására.

— **UNITÁRIUS ESPERES VIZSGÁLAT.** A brassói unitárius egyházközségben április hó 3-án, vasárnap, esperesi vizsgálat lesz. Ez alkalomból délelőtt 8 órakor a református tanácsteremben tartandó közgyűlésre és 11 órakor az ünnepélyes templomozásra az egyháztagokat tisztelettel meghívja az elnökség. — **ORVOSI TANÁCSOK.** fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonnak főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvtárában.

A parasztpárti gyűlése

Bukarest, március 31.

A nemzeti-parasztpárti nemzetipárti frakciójának kolozsvári értekezlete után most a parasztpárti frakció tartott gyűlést az Újságírószindikátus termében. — **Madgearu** ismertette a párt helyzetét, majd **Mihalache** tartott exhortációt és leszögezte, hogy

a párt programja ma is a parasztdemokrácia.

Maniu visszavonulásának kérdésével foglalkozva, **Mihalache** kijelentette, hogy

ez erkölcsi gesztus volt, amely csak használt a pártnak, természetes azonban, hogy a vezírt tárt karokkal várják vissza.

Tőzsde

1932 március 31

Zürich (nyitás): Berlin 122.75, Amsterdam 208.30, Newyork 516.25, London 1925, Páris 2030, Milánó 2677.50, Prága 15.29, Budapest —, Bélgár 890, Bukarest 304, Varsó 57.90, Bécs —.

Valuta: Napoleon 667, márká 39.75, leva 105, török lira 78, font 640, francia frank 665, svájci frank 32.65, orosz 870, drachma 168, dinár 290, dollár 107, lengyel márká 18.95, schilling 20, pengő 21.75, cseh korona 4.97, belga frank 4.70.

BRASSÓ „Modern Mozgó” Telefon 518

Ma csütörtökön és holnap pénteken csak 2 napig fut, az egész világon óriási sikert aratott német beszédo és éneklő operette

Tavaszi felhők az égen

Gretl Theimer, Siegfried Arno és Lucie Englisch a főszerepben

Következő nagy premier slágerünk Siegfried Arno, Lucie Englisch, Verebes Ernő-vel

„Egy orrhosszal előnyben”

német énekes vígjáték.

MAGYAR FELIRATTAL.

Jön: „Sanghai Express” Marlene Dietrich és Anna May Wong.

10.000.000 lejt nyerhet,

ha a „HERMES”-banktól sorsjegyet vásárol

Bukarest, Calea Victoriei 33. és Strada Lipscani 20 szám.

Sorsjegyek: egy nyolcad Lej 125 —, egy negyed Lej 250 —, egy fél Lej 500 —, egy egész Lej 1000.

Vidékre postautalványon, vagy utánvétellel.

LEGDIVATOSABB SZÖVETEKET LEGOLCSÓBBAN

Serilana-nál

BRASSÓ KAPU-UTCA

— IDŐJÁRASJELENTÉS. Budapestről táv-
íratok: A Meteorológiai Intézet jelentése
szerint két-három nap múlva újból a hőmér-
séklet süllyedése várható.

— **Ujra nem kapták ki fizetésüket a
csikmezei állami tisztviselők.** Tudósi-
tónk jelenti: A csikmezei állami tisztvi-
selők között igen nagy az elkeseredés,
mert ismét nem kapták meg a fizetésü-
ket. A különben is nagyon lecsökkentett
fizetés még akkor is elég arra, hogy
családjaikat eltarthassák, ha rendszeren
megkapnák. Külön figyelmet érdemel-
nek a jegyzők, akik közel egy éve egyet-
len banit sem kaptak ki fizetésükből.
Tetézi nyomorúságukat az, hogy időköz-
ben magánmunkálataiktól is megfosztot-
ták őket s így betevő falatra is alig tud-
nak valami mellékéset keresni.

— **A HALOTT, AKI VÁLTÓT ZSIRAL.** Tu-
dósítónk jelenti: Nem mindennapi érdekessé-
gü felebbviteli ügyben hozott felmentő itéle-
tet a kolozsvári tábla. A vádlott Faurescu
Ivascu hátszegi földműves volt, aki hat évvel
ezelőtt 7500 lejt vett fel kölcsön a Hátszegi
Takaréktól. A váltót Ilie nevű bátyja is zsi-
rálta. Telt-múlt az idő, estek a terményárak
és az adós nem tudott fizetni. És ekkor a bank
váltóhamisításért feljelentette Faurescut, azon
a címen, hogy az egyik prolongáláskor ráha-
misította bátyja nevét a váltóra, aki pedig ak-
kor már nem is élt. A dévai törvényszék emi-
att hat hónapi börtönrre ítélte a bajbajutott
parasztot, akinek az ügye felebbezés folytán
került a kolozsvári tábla elé. A kihallgatott
tanúk elmondották azután, hogy Faurescu az
ő jelenlétében felhatalmazást kapott bátyjától,
aki nem tudott írni, hogy az első váltóra
odairja a nevét, sőt Simusan Joan lupista pa-
rasztképviselő tanácsára arról is szó volt,
hogy Faurescu Illés írásbeli meghatalmazást
ad öccsének, hogy mindenkor aláírassa a ne-
vét, amíg a váltót ki nem fizeti. Ekkor Léb
Andor korcsmáros, akinél ez a jelenet lejátszó-
dott, azt a kérdést vetette fel, hogy mi törté-
nik abban az esetben, ha Ilie meg talál halni.
Erre az idősebb testvér kijelentette, hogy Ivas-
cu akkor is aláírhatja helyette a váltót, mert
hiszen vagyonának a felét ugys ráhagyja. De
az írásbeli felhatalmazást nem csinálták meg,
mert senki sem gondolta, hogy Faurescu Illés
csakugyan meghal időközben. A fiatalabbik
testvér továbbra is aláírta bátyja nevét a vál-
tókra, amit azután a bank fegyverrel akart el-
lene felhasználni. A táblai tárgyaláson dr.
Ilea főügyész kérte az elsőfoku ítélet jóváha-
gyását, miután jogi lehetetlenség az, hogy egy
halott ember kezesként fungálhasson egy vál-
tón. Ezzel szemben a bíróság elfogadta a vé-
delemnek azt az álláspontját, hogy nem forog
fenn hamisítási szándék és így nincsen bün-
ceselekény sem. Emiatt a tábla felmentette
Faurescut. Az ítéletben a főügyész is meg-
nyugodott.

— **AGYONÜTÖTTE VESZEKEDÉS KÖZ-
BEN A FÉRJÉT.** Ungvárról jelentik: Doma-
nice községben Restár Ferenc váltóór család-
jában tegnap este tragikus végű perpatvar ke-
letkezett. A veszekedés kicsinyes dolgokon
kezdődött s annak hevében Restár Ferenc
agyonütéssel fenyegette meg feleségét, fiát,
leányát és annak férjét. Restár felesége any-
nyira felindult, hogy egy husággal agyba-
föbe verte a 62 éves váltóórt, aki az ülések
által okozott sérülésektől még az éjjel kisen-
vedett.

RÖVIDLATAS

— *Adja nekem kérem ezt a csokolá-
dérudat.*
— *Lehetetlen Asszonyom, az a hü-
velykujjam.*

— **Előléptették a csikszeredei rendőr-
kapitányt.** Tudósítónk jelenti: Irtunk
arról, hogy két elcsapott rendőrségi em-
ber rosszindulatu feljelentése nyomán
vizsgálat indult Horváth József csikszere-
dei rendőrkapitány ellen. A vizsgálat
eredménye, amint előre látható volt, tel-
jes mértékben tisztázta a megvádolt rend-
őrkapitányt, aki büntetés helyett elő-
léptetést kapott. A Monitorul Oficial 74.
számában jelent meg a közlemény, a
mely szerint Horváth Józsefet első osz-
tályú megyei rendőrkapitánnyá lép-
tették elő.

— **BOSSZUBÓL ÖSSZEVERTÉK ÖRÜKET
A KISZABADULT FEGYENCEK.** Craiovából
jelentik: Marcus Stefan és Popovici Alexan-
dru, akik most szabadultak ki a fegyházból,
az utcán összetalálkoztak volt örüikkel, Mil-
taru Christinnal, aki állítólag nagyon rosz-
szul bánt velük a fegyházban. A két kiszaba-
dult fogolyban felébredt a bosszu és volt
örüiket alaposan elverték. Az elősiető rend-
őrök mindkettőjüket elfogták és visszakísér-
ték a börtönbe.

— **MEGOLTE AZ ÁRAM AZ ANYÁT.**
AKI MEG AKARTA MENTENI GYERME-
KÉT. Beszéről jelentik: Megdöbbentő kettős
halalos szerencsétlenség játszódott le tegnap
a községben. Pasta Petra szolgálónő kis fiac-
skája felmászott a villanyoszlopra és a vil-
lanydrótok közül le akarta hozni fennakadt
labdáját. A gyerek nem tudott lejönni és a
mikor anyja ezt meglátta, segítségére sietett.
Szerencsétlenségére ekközben hozzáért a veze-
tővezetékhez, amely azonnal megölt. A szolgálónő
gazdája, Ursu János, hozta le azután a ha-
lott anyját és gyermekét, aki csodával hatá-
ros véletlen folytán menekült meg életveszé-
lyes helyzetéből. Ursu maga is súlyos égési
sebeket szenvedett.

— **CSÖDÖT RENDELTEK EL JAN KU-
BELIK ELLEN.** Bécsből jelentik: Az osztrák
országos polgári törvényszék csődöt rendelt
el Jan Kubelik, világhírű hegedűművész és
felesége ellen. Kubeliknek Vasvárosban, a
Burgenlandban, nagy birtokuk van, amely
900 ezer schillinggel van megterhelve. Kube-
lik állítólag az amerikai nagy tőzsdékrachnál
sokat veszített, úgy, hogy fizetési kötelezett-
ségeinek nem tudott eleget tenni.

— **Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ideg-
fájásoknál, szagatásnál és zsibbanál**, a
természetes „Ferenc József” keserűviz
rendkívül hasznos háziszer, mely kora
reggel egy pohárral bevéve, az emésztő-
csatornát jól kitisztítja. Egyetemi klini-
kákban szerzett tapasztalatok tanúsítják,
hogy a valódi Ferenc József viz gyors és
bizos hatású, kitűnő gyomor- és béltsiz-
tító szer. A Ferenc József keserűviz
gyógyszertárakban, drogériákban és fü-
szerüzletekben kapható.

— **HAMIS TANUZASBÓL ÉLT.** Bukarest-
ből jelentik: Az illovi törvényszék ma egy
évi fogházra ítélte Stefan Stefanescu volt ke-
reskedőt, aki, amióta tönkrement, abból élt,
hogy volt kereskedőtársai peres ügyeiben jó
pénzért, mint hamis tanu szerepelt. Legutóbb
egy gyilkossági perben ment el „koronatanu-
nak”, a tárgyaláson azonban kiderült, hogy
nem ismeri az esetet és össze-vissza beszél.
Ekkor tartóztatták le és a bíróság most az-
után véget vetett „hamis tanu”-pályájának.

— **Hogyan éljen a szívbeteg ember?** Ilyen
cím alatt dr. Bodon Károly egyetemi magán-
tanár tollából hézagpótló munka jelent meg Bu-
dapestben. A kitűnő könyv a nagyközönség szá-
mára íródott és elmondja mindazt, amit minden
szívbeteg, érlemeszedésben szenvedő ember-
nek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiki-
szobíását szolgálja ez a könyv, hanem gyako-
lati útmutatással szolgál a laikus betegnek ar-
ra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy se-
gitse elő a gyógyulását és — mikor menjen
orvoshoz. — A rendkívül praktikus mű ára 88
lejt kapható a Brassói Lapok Könyvosztályá-
ban. (Vidékre 10 lejt portó.)

Aláírták a magyar- belga devizaklíring egyezményt

Budapest, március 31.

Walkó Lajos magyar külügyminiszter
és a budapesti belga követ ma délelőtti
aláírták a magyar-belga devizaklíring-
egyezményt. Az egyezmény hatálya ki-
terjed Luxemburgra is.

★ Akinek hashajtóra van szüksége, or-
vosa Artin dragéet ajánl, mert könnyű
a normálisnak megfelelő, alapos béltsiz-
títást végez. Olcsó!

— **HÁROM-HÁROM HAVI BÖRTÖN-
RE ÍTELTE A BRASSÓI TÁBLA GAL-
LOVICH ARANKÁT ÉS TÁRSAIT.** A
brassói tábla ma hozott ítéletét Gallo-
vich Aranka és társai szőnyeglopás
ügyében. A tábla, az első foku ítélettel
szemben, bebizonyítottan vette, hogy a
volt rendőrkomiszárné és társai lopott
szőnyegekkel kereskedtek, sőt erről tudomá-
ssal is bírtak és emiatt egyenként há-
rom-három havi börtönnel sújtotta őket.

— **FORRÓ VIZZEL TELT KATLANBA
ESETT KÉT KIS LEANYTESTVÉR.** Bu-
karestből jelentik: Megdöbbentő halalos szeren-
csétlenség áldozata lett a Jasi közelében fek-
vő Slobozia-községben két kis testvér, Dami-
án Rózsika és Katinka. Mialatt a szüleik a
udvaron voltak elfoglalva, a gyerekek a kony-
hában játék közben beleestek egy forró víz-
zel telt katlanba, amelyben halálra forrázták
magukat. Jajgatásukra elősiető szüleik má-
nem tudtak rajtuk segíteni, rövid idő alatt
mindketten kisenvedtek.

— **ERDÉLY UTJA NAGYMAGYAR-
ORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG**
cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban
leközött óriási feltűnést keltett munka
könyvalakban is megjelent. A rendki-
vül szép kiállítású, két kötetből álló
könyv ára füzve 160 lejt, aranyozott vá-
zonkötésben (egybekötve) 200 lejt. —
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztá-
lyában.

Sport

A Kispest Bécsben győzelmet aratott

Bécs, március 31.

A Kispest csapata tegnap mérkőzött a Ni-
cholson csapatával és a meccset a budapesti
csapat 3:1 arányban nyerte meg.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBÓK ATTILA:

Barlai megsajnálta az ősz papot, aki-
nek homlokát veritékgyöngyök lepték el,
elő is kellett vennie nagy tarka zsebken-
dőjét, hogy letörölje.

— Csöppet se aggódjék főtisztelendő
uram; — mondta a nyugalmazott főis-
pán; — én például nagyon jó vélemény-
nyel vagyok a francia kisasszonyokról...
Az uri leánykák majd mind zárdában
nevelkednek... Berczelly Zsuzsi is bizo-
nyára ott nőtt fel, pláne, ha árva...

A plébános ur bizonytalanul bólogatott
de egy szót sem szólt. Bosszankodott sa-
ját magára, hogy egyáltalában felemlitette
a párizsi leányt.

— Nem voltam jó diplomata... Máris
ellenségeket szereztem szegénykének...
— Igazán, nem értem, de ha csak bete-
szem a lábam ebbe a nagyuri házba, el-
vesztem a fejem. Még szerencse, hogy
nem lett püspök belőlem...

HARMADIK FEJEZET,
amelyben a pesti gyorsból Nagyléván
kiszáll az idegen leány.

Gyönyörű májusi délután volt s a ta-
vaszi napsütés gyöngéden melengette a
zöldbe borult réteket s az illatozó aká-
cok gyenge lombjait. A kis állomás el-
kerített kertjében a főnökek Magdája
játszódott öttestendős öcsikéjével, —
a váltóór a sínpar elágazásánál állott ke-
zében összecsavart kis vörös zászlójával
s égő makrapipáját a töltés szélén álló
kilóméterjelző-kőre tette. A főnök ur
éppen az imént felhuzta fehér keztyűjét
és nagy léptekkel járkált le s fel a szinte

néptelen perronon, ahol csak az egyik
padon ült két vasuti munkás csöndesen
beszélgetve és Lehota Károly, a monos-
tori segédjegyző, Lehota amikor csak
ráérő ideje volt, átsétált ide a nagylévai
állomásra, hogy megbámulja a pesti
gyorsot. Kis gimnázista kora óta nagy
szenvdellyel olvassagta híres utazók ut-
leírásait és elvágódott innen messzire,
hogy bejárjon ismeretlen tájakat, megis-
merje a nagy metropolist, Párizst, Lon-
dont, Newyorkot, Afrika őserdeiben vad
állatokra vadásszon, vagy Grönland esz-
kimói között éljen s persze leírja elmé-
nyeit. — De életében mindössze egyetlen
egyszer jutott el idegen tájra, akkor is
csak Budapestre, amely bármennyire is
csodálatba ejtette, vágyait nem elégítette
ki, hanem még inkább feltűzelte...

Jölesett eljönnie ide a nagylévai állo-
másra, megnézni a herobogó hatalmas
gyorsvonati mozdonyt, képzeletben fel-
szállani a vonatra s eltűnni vele a mesz-
seségben, a főjegyző anekdotái, a szür-
ke hivatalos munka, a marhapasszusok, a
helyi pletykák és a házassító vénasszo-
nyok elől. Lehota az állomásról busko-
morán ment haza kis szobájába s képe-
letben megkezdte utját — a könyvek
lapjain — folytatta. Szélid, élehetetlen,
bátortalan fiatalember volt és makacs,
reménytelen vágyakozása mániakussá
tette... Elményeiket akart s úgy tett reá-
juk szert, ahogy éppen lehetett... Egy va-
sárnapi napon, éjszaka két szál deszkából
összerótt tufajon látták a falu végénél le-
ereszkedni a Léva-patak keskeny vizén,

máskor meg az erdő szélén hajnalig ült
egy tölgyfa tetején, kezében jámbor Flo-
bert-puskájával, vagy pedig róka-kelep-
céket állított fel, amelyek bizony egyet-
lenegyszer sem fogtak vadat. Nem is
szólva arról, hogy nem volt róka az egész
környéken.

Az állomásnak a faluba vezető utra
nyíló rácsos kapujánál Guba Mihály
a fuvaros gazda ácsorgott flegmatikusan
szíva a pipáját, — ott leste minden dél-
után, akad-e utas, akit Monostorra, vagy
Nagyapándosra kell vinnie.

Néha tizen is kiszállottak a pesti
gyorsból itt a járási székhelyen, persze
főként hivatalnokok, vagy birtokos urak.
Ezen a szép májusi délutánon azonban
csak két utas szállt ki a gyorsvonatból,
amelyet a váltóór feszes vigyázz-állás-
ban a főnök ur pedig tiszteletadó szalu-
talással fogadott. Az egyik utas pesti
könyvgyűnyök volt, aki már többször járt
ezen a vidéken. Mindjárt diskurzusba is
kezdett a főnök urral, a Háztartás Arany
könyvét ajánlván neki, mint legszenzáci-
sabb újdonságot, havi három pengő „ké-
nyelmes” részletre. A másik utas egy
hölgy volt... Mindenki őt nézte, az állo-
másról kirobogó vonat utasai, Lehota,
az álmodozó világutazó, a perron felő
baktató váltóór és az állomásfőnök is,
aki a bőbeszédű ügynököt a pokolba ki-
vánta... Le is ráta a nyakáról, mond-
ván, hogy majd mikor elutazik vissza
Pestre, akkor fáradjon be a hivatalba,
előbb még a feleségével meg fogja be-
szélni, megvegyék-e a nélkülözhetetlen
munkát.

A pesti gyorsból kiszálló nő valóban
feltűnő jelenség volt, különösen itt, ezen
az eldugott kis falusi állomáson. A pod-
gyászokcsiből három nagy koffert raktak
ki utána. Kezében csak egy kis barna
börtáska volt. Ott állt podgyászai mel-
lett, kissé riadt szemmel, mintha akarata
ellenére tették volna ki ide, a pusztaság-
ba. Ijedten bámulta a pályaudvar népte-

lenségét. A főnökek csinos Magdája ar-
ment az öcsikéjével s megcsodálta a szó-
kissasszonyt, aki olyan volt, mint valami
távolbi, exotikus virág... Legálább is Le-
hotának az indiai maharadzsa hölgye
jutottak eszébe, amikor megpillantotta
mert zavaros fantáziájában minden ele-
ganciát a hinduk birodalmával hozó
összefüggésbe.

Az idegen leányon szürke kis utazó
sapka volt, amelyet oldalt diszkrét művi
rágcsókorka díszített. Aztán halovány
zöld, rövid, lenge gummikabát, amelyre
szürke öv szorított keskeny dereka kö-
ré. Lában csillogó, finom ezüstfűnyű se-
lyemharisnya és pompás szabású, hosszú
orru barna félcipő.

Formás kis teremtes volt és bubifrizu-
rájának oldalt kikandikáló rozsdás-ba-
na tinesei csilámlottak a napfényben, —
két nagy világos szemét elcsodálkozva je-
ratra körül s fehér, kerek arcán szinte v-
ritott vörös kis ajka, amelyet ideges
összeszorított.

Nem volt semmi kirívó rajta, sem sz-
neiben, sem alakjában és mozgásában
de egészben véve, ahogy ott állt kofferj-
előtt, egyszerű eleganciával utra öltöz-
ten, mozdulatlan nyugtalansággal,
olyan volt, mint egy pompás francia
lusztáció látományszerűen meglevenő
alakja; egészen szokatlan kép a kis p-
lyaudvaron. De feltűnt volna a pesti K-
leti Pályaudvar nagy üvegcsarnokába
is.

Lehota bámulta és szíve nagyot, m-
lyet kondult... Alomszerű jelenség vo-
ez számára.

A messziről jött leány hirtelen a b-
mészködő Magdushoz lépett:

— Excusez, mademoiselle...

Aztán a szavakat keresve, kissé zava-
tan folytatta, idegenes hanghordozással

— Kérem, mademoiselle... ha tetsze-
szíves lenni... Hogyan mehetnék Mono-
torra?

(Folytatása következik.)

Nagy
művészi
esemény!

Georg Alexander

a nagy német szalonkomikus, aki kitűnő művészetével megnyerte Bukarest
és Temesvár közönségét **április 2-ától** városunkban is fellép legújabb
és óriási sikereket aratott filmek, a „Házassági R. T.” ke-
retében A film főszereplői Charlotte Susa
Georg Alexander, Werner Fütterer, Hans
Mosser **Astra Apolló Mozgóban Brassóban**

Szabó Béni nagy beszéde az udvarhelyi iparosság közgyűlésén

Hogyan és miért kell küzdeniük a kisebbségi kisiparosoknak?

Székelyudvarhely, március 31.

Március 29-én tartotta meg az udvarhelyi megyei iparosság rendes évi közgyűlését, melyet az a körülmény tett érdekessé, hogy a gyűlés vezetősége meghívta Szabó Béni képviselő személyében a Romániai Ipartestületek Szövetségének társelnökét is.

Szabó Béni ezt a meghívást készséggel elfogadta és több napig tartózkodott Székelyudvarhelyen, ahol az iparosság helyzetét alapos tanulmány tárgyává tette. Itteni tapasztalatait azután a romániai kisipar általános helyzetével összevetve, a közgyűlésen tartalmas beszédben tárta a hallgatóság elé.

A közgyűlést Gyarmathy István, a székelyudvarhelyi Ipartestület elnöke nyitotta meg és rövid beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy az 1932-es év a romániai kisiparosság hét szűk esztendejének utolsó éve lesz.

Utána Popp Sefer alispán, az államhatalom képviselőjében üdvözölte a közgyűlést, tolmácsolta a hatóságok megértő jóindulatát és a khaoszból kivezető utat a nemzetiségi különbség nélküli együttműködésben látja.

A következő felszólaló dr. Páll Gyula ügyvéd volt, aki azt indítványozta, hogy

Szabó Béni a székelyudvarhelyi Ipartestület válassza meg diszelnökévé.

A gyűlés egyhanguan, viharos lelkesedéssel vette magáévá az indítványt.

Ezután Pluhár Gábor ipartestületi titkár tartotta meg beszámolóját az elmúlt évről, majd Szabó Béni országgyűlési képviselő emelkedett szólásra.

Több, mint félórás beszédében plasztikus képét adta a romániai kisipar mai helyzetének, rámutatott a bajok okaira és vázolta a kivezető utat. Beszéde elején a brassói Ipartestületet hozta fel példának, ahol ezerhatszáz magyar, román és szász iparos küzd egy fronton az iparosság érdekeiért, a legteljesebb összhangban.

A továbbiakban kifejtette, hogy Romániában a helyzet még ug, ahogy tűnhet, — viszonyitva a külföldhöz — és Aregotianu szavait idézte: „Benne élünk a legteljesebb forradalomban...” Gazdasági forradalomban persze, melyet törvényes eszközökkel vivunk. Követeli a tisztakezü adminisztrációt és elismeri, hogy a kisebbségi iparos-megmozdulások sikertelensége nem mindig a politikai rosszakaraton mulik. Az államnak nincs pénze.

Első kötelessége tehát az iparosságnak az egymáson való segítés.

„Akinék két darab kenyere van, adja oda egyiket az arra szorulóknak...”

Második szent kötelessége az iparosságnak fenntartani az összeköttetést a faluval. Megtalálni a vezetőség és iparosság közti harmónikus együttműködést és

küzdeni a külföldi iparcikkek inváziója ellen.

Nem akar politikumot keverni beszédében, de kritizálni kell a közteherviselés mai eltorzulását, amikor némely megyében 6, más megyében 50 és 60 százalékos az adófizetők megterhelése. Követeli a magyar kisiparosoknak az állami megrendelésekben való részesedését, de

óva inti iparosságunkat a közvetítőkötől.

Követeli a spekulatív-törvény és forgalmi adó módosítását, melynek kezdetlegességei valóságos csapása az ipar- és kereskedelemnek. Ujabb támadást lát a kormány ama intézkedésében, hogy az állami ipariskolák tanulói állami szerszámokkal önálló munkákat végezhetnek.

Követeli a kenyérbélyeg eltörlését és kijelenti, hogy a patenta fixa a legteljesebb lehetetlenség, mely az utadóval együtt valóssággal gyilkosa az iparosságnak.

Követeli, hogy az idén 30 százalékkal csökkentsék az adót és a jövőre vonatkozólag évenként állapítsák meg.

A konverzióknak az iparosságra való kiterjesztését,

egy szavazható politikai kijelentésére támaszkodva, — beigéri.

Beszédében általában bizakodást hirdetett és az iparosság lelkére köti, hogy szeresse magát, embertársait és szerszámát, melyhez min-

den körülmények közt maradjon hű.

A hallgatóság percekig éljenzte a felszólalót.

Este bankett volt, melyen a székelyudvarhelyi Dalegyelet énekkara szerénadot adott az illusztris iparosvezér tiszteletére.

A Szakáli-ügy tovább kísért

Lehetetlenné akarják tenni a csikmegyei interimár-bizottság három magyar tagját,

mert azoknak juttatták a kisajátított erdőket és legelőket, akiket illet

Az interimár-bizottság az igazságügyminiszterhez fordult

Csikszereda, március 31.

Ez az ügy, amit alább szóvá teszünk, szerves összefüggésben van az agrárkiszajátításokkal. Azokkal az agrárkiszajátításokkal, amelyeknek igazi és megdöbbentő terhét csak most kezdik érezni — különösen a Székelyföldön.

Ezenkívül ez az ügy közvetett összefüggést áru el a hírhedt Szakáli-üggyel, amely tudvalevőleg hónapokig tartotta lázban az egész Csíkot s amelynek utóhullámai, amint ez az eset is mutatja, máig sem ültek el.

Végül pedig: ez az ügy semmiképpen

sem kicsi ügy, hiszen arról van szó benne, hogy

a csikszeredai vizsgálóbíró bűnvádi eljárást akar indítani a csikmegyei interimár bizottság ellen.

pontosabban az interimár bizottság három tagja ellen. Mind a három tag magyar ügyvéd.

Mindenképpen érthető tehát, ha országos ügynek tekintjük ezt a hajszát. És kisebbségi ügynek is. Olyannak, amely megköveteli a magyar kisebbség egyetemleges figyelmét és szükség esetén a legerőteljesebb fellépést.

A szállongó hírek

Hetek óta tart már ez. Hírek indulnak el és cserélődnek ki arról, hogy Creanga Ovidiu csikszeredai vizsgálóbíró súlyos vád miatt vizsgálatot folytat a csikvármegyei interimár bizottság ellen. A hírek nagyobb visszaélésekről és bűnös vagyonkezelési szabálytalanságokról regélnek. Tehát bűnügy, amely bűnvádi eljárást vonhat maga után.

Olyan bűnvádi eljárást, aminek a következménye börtön azokra, akik ellen a vád beigazolást nyerhet.

Hát csakugyan alapos vádokról van szó, vagy pedig csak felelőtlen vádaskodásról, rosszindulatú hajszáról?

Ezt a kérdést minden esetben fel kell vetni s bizonyára fel is vetették sokan Csikmegyében is. Csakhogy: a hírek hivatalos helyről indultak utnak. A vizsgálatot valóban folytatja Creanga vizsgálóbíró. Mit érezhetnek, és mit tehetnek ez ellen az interimár bizottság tagjai? Hiszen ha igaz, a vizsgálat még nem jelent bűnösséget, amint nem jelent bűnösséget a vádemelés maga sem. De meghurcolást, a jó hírnév kikezdését jelenti. Sőt, az esetleges vádemelés ennél is többet jelent a meghurcoltakra, amint ez alább kiderül.

GYÜLÉST TART A MEGYEI BIZOTTSÁG....

Mit tegyen és mit tehet ilyen körülmé-

nyek között az interimár bizottság?

Talált valami lehetőséget. Erőteljes és méltóságteljes lehetőséget. Az egyenkénti védekezés és cáfolgatás helyett az együttes fellépést.

Gyűlést tartott és ezen a gyűlésen felülmúlhatatlan határozatot hozott. Bejelentette, hogy tud a szállongó híresztelésekről és nem tagadja, hogy Creanga vizsgálóbíró valóban folytatja a vizsgálatot. — Nincs is szándéka védekezni Creanga vizsgálóbíró ellen, ellenben

felír egyenesen a belügyminiszteriumba, kéri ott az igazságügyminiszter megkeresését, akitől segítséget vár a csikmegyei interimár bizottság Creanga vizsgálóbíró okvetetlenkedésével szemben.

mert az adott körülmények között a bizottság béna s nem tudja munkáját rendesen végezni.

A csikmegyei interimár bizottság nem fél semmiféle vizsgálattól, amit a miniszterium jónak lát elrendelni, viszont

kéri azt, hogy ezt a vizsgálatot gyorsan folytassák le s mentsék meg a vármegye vezetőségét attól, hogy a csikszeredai vizsgálóbíró a maga elgondolása szerint nehezítse, akadályozza, sőt egészen lehetetlenné tegye a bizottság működését.

megállapították, hogy most már minden késő.

Ezekről a területekről van most szó. A politikai községek ugyanis időközben rájöttek, hogy ezek az ajándék erdők és legelők tulajdonképpen nem hoznak semmit, annyira messze vannak. Viszont az érték érték marad, ha haszon nincs is belőle. Igen ám, csak hogy most kiderült, hogy

a kapott területekért „besajátítási költségek” címén 18 millió lejt kellene kifizetni.

Ez már súlyos dolog. Ilyen körülmények között az „érték” olyasvalami, amire rá kell fizetni, holott nem jövedelmez semmit. Ennyi pénzt nekik nem érnek meg azok az „ajándékföldek”.

Igy került a dolog arra, hogy a községek és az örökbérlők között tárgyalások indultak meg.

A községek azt mondták, hogy az örökbérlők fizessék ki az államnak a

Forum Mozgó
Brassó

Április 1-étől szombattól kezdve ;

Április 1-étől szombattól kezdve ;

Egy pikáns és mulattató vigjáték 100%-os németül beszélő és éneklőfilm:

Siegfried Arno-val

„Hipnotikus házasság”

Előadások naponta 5, 7 és 9 órákor. — Jegyek elővételben is kaphatók. — VASÁRNAP d. e. 11 órákor Matiné ; — előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. — TELEFON. 145. Monopol Balkan-film.

Eladó

erdélyi nagyobb városban

főforgalmu helyén

nőidivat és fehérnemű-üzlet,

jó vidéki és városi vevőkörrel, készpénzfizetés ellenében, avagy komoly és szakmabeli egyén, megfelelő tőkével társulkerestetik. Ajánlatok „Jövő” jellegűre, teljes címmel, a lap brassói kiadódhatalába küldendő.

Ifjuság

NEM LEHET

A. F.-nek.

Nem lehet addig boldognak lenni,
Nem lehet addig kalácsot enni,
Mig éhes ember van.

Nem lehet aludni puha párnán,
Kacagni szívünk bohó álmán,
Mig fáradt ember van.

Elborult szemre csillagfényt lopni,
Fehér homlokra mosoly vonni
Örökre — nem lehet!

Amig ember szenved a világon,
Hogy elkünk ne remegjen fájón,
Nem lehet, nem lehet...

Vulkán.

Markovits Edith.

A kis legyecské története

Ugye-, gyermekek, ismeritek a legyecskét, azt a kis haszontalan, szemtelen, nyaláns-faláns állatkát? A legyecské haszontalan kis jószág, de nem mindegyik, van komoly és okos is közöttük, különösen az öregebbek azok. Én nektek most egy engedetlen legyecskéről fogok mesélni.

Egy szép napon a szilvafa árnyékában ült a légy-mama kis fiával, Pajkossal együtt. Magyarázatot tartott a fiának arról, hogy mit szabad tenni és mit nem. Szabad a morzsákat felszedni, szabad a lányszerű enni, az érett gyümölcsöt megízlelni, de nem szabad a tál közepéből nyalakodni és főleg sohasem szabad ismeretlen ételt megkóstolni. Pajkos nem tulságosan az okos tanításra, egyet ásitott, mert untatta a prédikáció, és csak arra várt, hogy az édesanyja abbahagyja a tanítást. Észrevette eközben, hogy nem mossa a fától a szakácsné egy csupor tejet helyezett az asztalra. Hipp-hopp, sebtiben faképnél hagyta a mamáját és oda szállt az asztalhoz. Belekukcskált az edénybe, szagolgatott ide-oda röpdösött, de a friss tej illata egyre jobban csiklandozta az orrát. Gondolt egyet és zsupsz! — leszállt a tejre, hogy egy kicsit nyalakodjék. De bizony rögtön süppedni kezdett és sehogysem tudott megállni; nem használt a nagy kibálása sem, pedig torkaszakadtából jajveszékelt: „Segíts anyus, segíts anyus!” A légy-mama ott volt a közelben, meg-

Egy elveszett petty története

Piros Katica az Erdei Divatcsarnokba sietett, hogy az őszi vásáron körülnézzen és esetleg néhány új szárnyat vásároljon magának, mert a régiéket bizony már kezdték kimenni a divatból.

Katica nagyon sietett és ezért nem gyalog ment, hanem felült a csigabuszra, a bogarak kedvenc közlekedési eszközére.

A csigabuszon rengetegen utaztak. Tologatták, lökdösték Katicát, a csápja összegyűrődött, lábait letiporták. Egész kimerülten érkezett meg a Divatcsarnokba. Ideges volt, nem tetszett neki semmi, amit mutattak, nem vásárolt új szárnyat — és sietett haza szüleihez. Ezuttal a saját lábán. Átsietett a Nagyér feletti Szalmahidon, befordult az Árnyas Bokor mögött és a Tobozóra a Fenyőtornyban éppen hetet vert, amikor Katica hazaért.

Fáradtan ült le egy kavicsra és elmesélte, mit végzett, mit látott, kivel beszélt, amikor a mamája hirtelen összecsapta a kezét.

— Szent Isten, Katica...
— Mi az? — riadt fel Katica ijedten.
— Hol van a hetedik pettyed?

Katica végignézte piros ruháját. Csakugyan: hat petty volt csak rajta. A hetedik, a legszebb, a legnagyobb, hiányzott.

— Elveszítettem!
— Hol?
— Ha én azt tudnám... a csigabuszon a tolongás közben, vagy hazafelé siettemben... Elveszítettem a hetedik petty-

hallotta rossz fiának segélykiáltásait, hipp-hopp odarepült és nagy erőfeszítéssel kimentette a fuldoklót. Így menekült meg Pajkos a biztos tejhaláltól. Első ijedségében megfogadta, hogy ezután nagyon fog vigyázni és meg is ígérte ezt az anyukájának. Alig telt el azonban egy negyedóra, Pajkos újra megszökött, de most kíváncsisága a nyitott ablakon keresztül a szobába vitte. A szoba na-

MIT IRJAK?..

(Monológ.)

Mit irjak?, mit irjak?, ezen töprengek már egy félóra. Előttem tiszta papír van, kezemből toll van és semmiképp sem jut eszembe valami, amit papírra vessek; egyszerűen nem tudom mit irjak. Asztalomon a vekker óra eszeveszetten ketyeg, az idő mulik és én csak bámulok a semmihez és úgy rágom a tollamat, mintha ki akarnám vágni a feleletet a nagy kérdésre. Nem tudom mit irjak...

Pedig már ezen az estén kell írnom valamit, mert a Szerkesztő ur várja írásomat és talán megharagszik, ha nem küldök semmit az „Ifjuság”-nak, az én drága Ifjuságomnak. És ha nem küldök? Már szemem előtt látom a Szerkesztői üzenetben kinyomtatva öklömnyi betűkkel a nekem szóló üzenetet: „Miért nem ír?” Már látom a barátaim, osztálytársaim ajkáról elhangzani a kérdést: „Miért nem ír?” Még azt is látom képzeletben, hogy ahogy belép az órára a tanár ur, rögtön felém fordul s megkérdi: „Miért nem ír?” Rossz még képzeletben is látni, de valóban még rosszabb. Ennek a sok kérdésnek elejét kell vegyem, írnom kell valamit! De mit irjak?...

Talán verset irjak? Megpróbálom, de nem hiszem, hogy sikerüljön. Mi legyen a vers címe és miről szóljon az? Hopp, van egy ötletem. Írok verset a vekker óráról. A címe: „Vekker óra”. Elég jó cím, különösen tetszik benne a két „k” betű, tudniillik én szerettem és szeretem a kettőzött dolgokat, különösen az életben szeretem a dupla pórciót!...

Na, megvan a cím, most pedig tovább! Először az óra szó mivel rimel? Ahá, meg van! Óra: Mutatója. Most jöhet a két első sor:

„Vekker óra, vekker óra,
Gyorsan jár a mutatója.”

tyemet... milyen szegény... hatpettyes Katica... brühühü!
— Ne bójg, — mordult rá az apja. — Ezzel nem segítünk a dolgon! Inkább találjuk ki, hogyan szerezzük vissza az elveszített pettyet...

Másnap reggel a Bogárhirlapban ez az apróhirdetés jelent meg:

Elveszett egy Katicabogár hetedik pettye. Becsületes megtaláló illő jutalom ellenében juttassa el Piros Katicáékhoz, száztizenkilences fűszál, földszint.

Az „illő jutalom” meglehetősen felcsigázta a lap olvasóinak érdeklődését és komoly hajszá indul meg a petty után, egyelőre azonban kevés eredménnyel. Elvégre olyanok is éltek az erdőben, akik nem a Bogárhirlapot, hanem a Szárnyasnaplót, vagy a Halujságot olvasták...

Aznapi délután, amikor Katica a Divatcsarnokban járt, egy béka sétált az erdőben. Elgondolkozva járt. Lenézett a földre... egyszerűen észrevet valamit csillogó, fekete pontot. „Nini, milyen csinos petty... hazaviszem a feleségemnek!” — gondolta.

Békáné nagyon megörült a pettynek és mivel mindig hiú nőszemély volt, fellvarta a potrohára. A fekete petty a zöld potrohán igen csinosan festett; meg is tetszett a gyíknak.

A gyík adott a pettyért egy kis áfonyából készült illatosítót és a békát büszkén viselte. Találkozott azonban az óriáskigyóval, aki nem sokat teketőrizott, hanem elvette tőle a pettyet és a farka hegyére tűzte. Az óriáskigyótól a róka lopta el, tőle pedig az elefánt vette meg. Feltűzte a háta közepére. Kissé

gyon tetszett neki, egy darabig az ablakon sétált fel és alá, vidáman zümmögve, azután felbátorodott és beljebb szállt, mert észrevette, hogy a lámpán egy hosszú, fényes és jószagu szalag lóg, amelyről azt gondolta, hogy biztosan valami ismeretlen, finom eledel. Egy ideig röpdösött körülötte, mert még emlékezett az előbb elkövetett vigyázatlanságára, azután pedig óvatosan a szalag széleire próbált telepedni. De jaj, alighogy odaért, máris odaragadt és mennél inkább erőlködött, hogy kiszabadítsa magát, annál kevésbé sikerült ez, mert annál erősebben ragadt oda a szalaghoz. Hiába volt most minden segélykiáltása, az anyuka messze volt és nem is sejtette, hogy merre van a rossz fia, hiszen meg sem mondta, hova akar repülni. Így azután el kellett az engedetlen és nyaláns legyecskének pusztulnia, mert nem hallgatott az okosabb és tapasztaltabb légy-mamának jó tanácsára.

Nádor Zóra.

Bravó! Milyen nagyszerű, csak így tovább!... Nincs tovább! Nem jut eszembe semmi... Most jönnek aztán a kérdések. Belefogok fulni a kérdések zuhatagába...

De hoppá, van egy ötletem, igazi megváltó ötlet!... Leirom az egész töprengésem, a címe az, hogy:

„Mit irjak?...”
Üdvarhely.

Botár Béla.

Rejtő

KIS KERESZTREJTVÉNY.

Beküldte: Orbán Idus, Alvinc.

	1	2	3		
4		5			6
7	8			9	
10					
11				12	
		13	14		
	15				

Vízszintes: 1. Kicsi ellentéte. 5. Összekötőszó. 7. Író teszi. 9. Helyhatározó szó. 10. Megbánás, visszavonás váltja ki. 11. Római város, mássalhangzói. 12. magyar... lob. 13. Lekvár. 15. nem csuf, sőt. Függőleges: 2. az teszi, akinek van, 3.

megsértődött, amikor ismerősei közül senki se vette észre háta ékességét és ezért egyszer dühében bedobta a patakba. Pisztráng urnak egyenest a torkába esett a petty. A pisztráng mindent lenyel. Ezt is lenyelte.

Katicáék családjában nagy volt a szomorúság. A pettynek se hirt, se hamva.

Egy szép napon szakállas ember jelent meg a patak partján és halászgatott; mellette pedig kislánya játszott a füben.

— Hopp! — mondta a halász és nagyot rántott botján. A spárta végén egy pisztráng ficáinkolt. Mingyárt bele is rakta a magával hozott vödörbe, aztán újra vízbe hajította horgát.

— Hopp! — mondta a kislány is, akinek kezére Katicabogár szállott.

De milyen furcsa Katica... nem hétpettyes volt, csak hat.

— Hol a hetedik pettyed, Katicám? — kérdezte a kislány.

— Elvesztettem, — mondta szomorúan a bogár.

A pisztráng fickándozni kezdett a vödörben. A horog megsebezte a torkát... és egyszerűen kiejtett belőle egy fekete pettyet.

A kislány utánanyúlt, óvatosan megfogta ujjacskáival, aztán a Katicabogár hátára ragasztotta.

A Katica felsikoltott és felröppent. Egyenesen haza, apához, anyához, megmutatni a megtalált pettyet.

— Hol az a kislány? — dörögte az öreg Piros. — Vigyük el neki az illő jutalmat, az ezüstsárnyat!

A kislány azonban már nem volt a patak partján. Kár... Bizony örült volna az illő jutalomnak. Talán még repülni is megtanult volna vele!

Szánthó Dénes.

a skála egyik hangja, (második betű felesleg), 4. Folyó, 6. Népfaj, (már csak emléke él), 8. Dűledező épület, 9. Német folyó mássalhangzói, 14. Mássalhangzó fonetikusán.

OSZLOPREJTVÉNY.

Beküldte: Walz Ivánka, Brassó.

Fém
Ezen utazott Noé
Híres csata helye (1870)
Börtön (r=rr)
Keleti népfaj
Női név
Hun fejedelem
Pusztai állat

Középen a rajnai palahegység nyugati nyulványa.

Megfejtések

A március hó 19-iki mellékletünk Fejtörőjének helyes megfejtése:

Keresztrejtő: Vízszintes: Mikes Imre, ad, coh, in, nebel, N. H. S. R., er, tir, óra, hó, okos, t t, nő, Leó, íróeszköz. Függőleges: Marathoni, Lophocles, ihes, kufrates, dió, ért, adóz, ór, le, hó.

Osztloprejtő: Brassói Lapok.

Felelj, ha tudsz. 1618—1648. közt volt a 30 éves háború.

Goethe 1749. augusztus 28-án született, meghalt 1932. március 22-én.

A Faustot Goethe írta.

A Bánk-bánt Katona József írta.

Számrejtő: Johann Wolfgang Goethe.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be: Ladó Lajos és Maknics Mária, Ambrus Rózi, Molnár Erzsébet, Walz Ivánka, Szemlér Mária, Gyulai Pál, Szép Annus és Balás Béla, Petke Ede, Brach Ilonka, Elephánt Béla, Fekete Ferenc, Imreh Gábor, Incze Vilma és Gyula, Henter Béla és Anna, Krizbay Benedek, Lindenbaum Helén, Mihók Fülöp, Botár Béla, Rosenberg Tibor, Egri Sándor és Zoltán, Rosenfeld Bella, Balázs Gizi, Sándor József, Roessler Jenő, Nagy Magdus.

A jutalomkönyvet Szemlér Mária, Krizbay Benedek és Fekete Ferenc nyerték. Irják meg pontos címüket és, hogy körülbelül milyen könyvet óhajtanak.

Az Ifjuság szerkesztője üzeni:

L. M. Nagykároly. Nagyon rossz az írásod, fiacskám! Olvasd az ifjuságot szorgalmasan és másolgass onnan, hogy helyesírást tanulj. Milyen iskolába jártál? Hány éves vagy? Rejtvenyemfejtést miért nem küldesz be? — H. B. és A. Brassó. Szeretettel fogadunk az Ifjuság gárdájába, a rejtvenyeidet örömmel vesszük, csak írjátok oda a megfejtés is, hogy tudjuk ellenőrizni a rejtvenyek helyességét. — L. O. Magyaros. Eredetibb, új ötletekkel próbálkozzál és a „Felelj, ha tudsz” kérdéseit inkább a magyar történelemből állítsd össze. Rejtvenyemfejtéseket miért nem küldesz be? Így a szerencse talán rádmosolyogna és nagyon szép könyvet kaphatnál, amelyből sokat tanulhatnál, hogy pótolja az idegen iskola okozta hiányokat. — Sz. Sándort kéri Mihók Fülöp Gyimes közléplakról, hogy adja meg neki pontos címét, mert levelezni akar vele. — M. F. Gyimesközéplak. Üdvözlétedet ezután adom át Fekete Ferencnek és Markovits Edithnek. Megkaptad a könyvet? Egy kis türelmet kérek, a szótárt megkapod. Büszke vagyok rád, hogy olyan nagyot szepén, rendesen, szabatosan írsz és örülök, hogy az ifjuság rovatnak — minirod —, ebben nagy része van. Szívélyes kézfogás. — Botár Béla. Leveledet megkaptam. Olvass modern verseket. Szorgalmasan írd, abból válaszd ki a legjobbakat és küld be bizalommal. Szeretettel üdvözöllek.

M. E., Vulkán. Megkaptam kedves leveledet. Ahogy egy csepp időm lesz, írok neked egy hosszabb levelet. A könyvet elküldték, nem kaptad meg? Már az ünnepek előtt postára tették. A másik könyvet is elküldöm ma. Szeretettel üdvözöllek! — I. G., Nagyborosnyó. Csodálkoztam, hogy nem kapom tőled a jelezgetes, vékony vonalú leveleket. Hála Istennek, hogy megusztad ezt a csuf betegséget. Sokan voltak kis olvasóink közül letettek spanyolban, de Te, amint írod, erősen megcsínytetted! Most vigyázz magadra, erősödj meg! Szeretettel köszöntünk!

Több ezer teljesen meggyógyult

TÜDŐBETEG

igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plebános által feltalált Antiphthisin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjtalanul küld a gyógyszerkészítője OSVÁTH gyógyszerár Tárgu-Mureş

Közgazdaság

MINT MINDIG —

Erdély rovására a regátót favorizálja az aggkori és rokkant nyugdíjbiztosítás

Ujra fel akarják emelni a munkásbiztosítói járulékokat
Mi lesz a volt bánya-társadák sorsa?

Cantacuzino miniszter törvényjavaslatának lényegesebb intézkedései

Bukarest, március 31.

Néhány nappal ezelőtt foglalkoztunk már Cantacuzino munkaügyi miniszternek azzal a javaslatával, amely a kötelező aggkori biztosítást készülő bevezetni a csatolt területeken is. Tulajdonképpen ez lenne a munkásbiztosítás régóta beígért egységesítése, de nincs köszönet benne. Kezünk között van az egész javaslat a miniszter indoklásával együtt és a kérdés fontossága megköveteli, hogy a tervezett reformokkal ismét foglalkozzunk, hiszen

az új illetékeket ugyszólán mindenki köteles lesz fizetni, anélkül azonban, hogy a csatolt területeken egyhamar bárkinek is valami haszna lenne belőle.

Most még nem a tulajdonképpeni egységesítésről van szó, amelyről külön törvény van már félre készen. Ezt ugyanis a miniszter ebben a parlamenti ülészakban nem kívánja meg beírni, mert az idő rövidsége miatt nem lehetne alaposan megvitatni és különben is előzőleg ki akarja kérni az összes érdekképviseletek szakvéleményét róla. De az ország gazdasági helyzetét sem találja megfelelőnek a miniszter arra, hogy a munkásbiztosítás reformját a maga teljes egészében most alkalmazza, mert

ennek a szociális intézménynek rendes fenntartása úgy a munkáltatók, mint a munkások részéről évi 4-5 milliárd lej igényelne és ezért fokozatosan akarja az új rendszert bevezetni.

Köztudott a miniszter elkészítette a szobanforgó javaslatot, amely egyrészt a regátára is kiterjeszti a genfi nemzetközi határozatok értelmében a betegség esetére szóló munkásbiztosítást, viszont a regátában már meglevő aggkori és rokkantság esetére szóló biztosítási kötelezettséget kiterjeszti a csatolt területekre. Ezzel a javaslattal a miniszter

a munkásbiztosítókra kényszeríti az erdélyi bányavállalatoknál létező társadák intézményét is, amelyek — állapítja meg a hivatalos indoklás — a tagok nagyrésztének munkanélkülisége miatt nem képesek eleget tenni kötelezettségeiknek.

Ez az indoklásnak a lényegesebb része. Külön érdekesség azonban magának a törvényjavaslatnak a szövege, amelyből meg tudjuk, hogy amikor a betegségből eredő rokkantsági biztosítást és aggkori nyugdíjat az egész országra vonatkozólag kiterjesztik,

a törvény életbeléptetésétől számított két hónap lejárta után a regátai és besszarábiai rokkantsági és aggkori nyugdíjakat automatikusan felemelik 20 százalékkal, az életbeléptetésétől számított hat hónap után pedig a betegségből eredő központi pénztára a vezérigazgatóság javaslatára a fenti nyugdíjakat további 50 százalékkal felemelheti, ha a rokkantsági és aggkori pénztár alapjai ezt megengedik.

Ez a harmadik szakasz egyenesen az erdélyiek ellen irányul, akik megkezdik a járulékok fizetését és így a gyarapodó alapokból a regátai biztosítottak részére folyósított járadékot lesz miből felemelni, miután az erdélyiek jóideig nem kaphatnak sem rokkantsági, sem aggkori segélyt. A törvénynek ez a része tehát

súlyos igazságtalanságot jelent nemcsak az összes erdélyi és bányai gyáripari, kereskedelmi és kézműipari munkásokra, hanem azok alkalmazottaira is, akik a kivetendő díjak felét a keresetükből lesznek kötelesek fizetni.

A rokkantsági nyugdíj összege minimálisan havi 600 lej lesz, ha az illető legalább 200 héten keresztül fizette a járulékokat. Ha tovább fizette, akkor a nyugdíja minden heti befizetés után 3 lejjel növekedik. Vagyis 200 héten keresztül

heti hat lej lesz köteles fizetni minden alkalmazott, összesen tehát 1200 lej, hogy nyugdíjjogosultságot szerezzen. Ugyanakkor

az állam egyetlen fillérrel sem növeli a maga hozzájárulását, amely megmarad az évi 15 millió lejnél, amennyit eddig egyedül a regátai és besszarábiai nyugdíjasok részére állított be a költségvetésbe.

Igaz, hogy ezenkívül a pénzügyminisztérium 1932-től kezdődően minden költségvetési év végén még 25 millió lej fog befizetni a központi munkásbiztosító pénztárhoz a rokkantsági és aggkori biztosítási alap fejlesztésére, de nem készpénzben, hanem állami járadékpapírokban, a melyek tényleges értéke sohasem érte el a névérték 50 százalékát sem.

Több paragrafus is foglalkozik az erdélyi társadakkal. Az erdélyi volt társadák tagjainak nyugdíját az új törvény a jövőre is fenntartja, de a nyugdíjigókat a ma érvényben levő törvényes előírások szerint fogják megállapítani

és a központi pénztár tanácsának véleményezése alapján miniszteri határozattal utólag egységesíthetők. Hogy ez mit jelent, inkább csak sejteni lehet abból, hogy miután az állami bányák alkalmazottaiért a kincstár éveken át nem fizette be a maga hozzájárulását, viszont nyugdíjat ezek az emberek mégis kaptak a magánvállalatok és munkásaik által befizetett pénzből, most jutalmul ezek a magánbánya-alkalmazottak alighanem kénytelenek lesznek a nyugdíjuk egy részéről lemondani, hogy a deficitet legalább részben el lehessen tüntetni. Lehetőség azonban, hogy a miniszter más megoldásra gondol, amire a javaslat hatodik szakaszából lehet következtetni, a mely kimondja, hogy

a társadák régebbi tagjai heti 24 lej fognak fizetni a rendes 6 lej helyett és így végeredményben megint csak a magánvállalatokkal és azok munkásaival akarják pótolni az állam által elmulasztott és mégis elköltött befizetéseket.

A Kreuger-koncern további moratóriumot kért

Nem csupán ideg-összeroppanás kergette halálba a gyufakirályt

Stockholm, március 31.

Az igazságügyminisztériumhoz szerdán kérvényt nyújtottak be, amelyben kéri, hogy a Kreuger-csoport néhány leányvállalata, valamint az elhunyt gyufakirály néhány közeli munkatársa számára biztosított moratóriumot április végéig hosszabbítsák meg.

A kormány csünnőtökön dönt a kérdésben. A „Berliner Tageblatt” egyébként stockholmi jelentést közöl, amely szerint a Kreuger-koncern magvát képező gyufagyári koncern vagyona is teljesen megsemmisült.

Külföldi hírek eleinte úgy szólnak, hogy a Kreuger-féle alapításoknak ez a része megmenekült a vagyoni bukástól. Ezzel szemben svéd gazdasági körök most megállapítják, hogy

a Svenska Stenstickor Actie Bolaget is teljesen elpusztult a Kreuger-koncern összeomlása alkalmával.

Svédországban végül nagy feltűnést keltett,

hogy a Kreuger-koncern igazgatósága által kiadott kommunikét az érdeklő lapok nem teljes szövegükben közölték le. A nyilvánosságra hozott szövegből hiányzik az a mondat, a mely szerint

a vizsgálat folyamán felmerült tények arra mutatnak, hogy Kreuger öngyilkosságánál „más körülmények is” közreműködtek.

Ezt úgy magyarázzák, hogy a közeljövőben a vizsgálat ki fogja deríteni azokat a tranzakciókat, amelyek a Kreuger-koncern bukását előidézték. Úgy látszik, hogy Kreuger nem kizárólag idegösszeomlás folytán követte el az öngyilkosságát, hanem a koncern pénzügyi helyzetének legalább látszólagos megmentése érdekében alighanem

olyan merész tranzakciókba bocsátkozott bele, amelyek kudarccal végződtek és amelyeket már nem tudott tovább leplezni a koncern többi vezetői előtt.

Kreuger eszerint spekulációkkal ingatta meg a koncern alapjait.

Ausztria felmondja a magyar kereskedelmi szerződést

Bécs, március 31.

Az osztrák minisztertanács szerdán elhatározta, hogy a Magyarország és Ausztria között fennálló kereskedelmi szerződést április végére felmondja, egyben haladéktalanul megindítja az új szerződések megkötésére irányuló tárgyalásokat.

Küszöbön a petroleum-vállalatok fuziója

Bukarest, március 31.

A belföldi tőkével dolgozó román petroleumvállalatok fuziójára vonatkozó tárgyalások befejeződtek. Az ipariügyi minisztérium már el is készítette azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a kormányt arra, hogy a fuzióhoz állami tőkével járuljon hozzá, illetőleg, hogy érdekeltséget vállaljon a fuzionált társaságban. A javaslatot holnap beírják a parlamenthez.

Hogy ez a deficit mennyit tehet ki, talán sohasem fogja megtudni senki, mert a javaslat hetedik paragrafusa kimondja, hogy a volt társadák pénztárai a törvény kihirdetése napján a betegséglvő rokkantsági és aggkori alapjában mennek át azokkal a bonokkal együtt, amelyek most a pénztárnál mint a kincstár befizetései, illetve az állami bányák munkásainak folyósított nyugdíjak fedezete szerepelnek.

A készülő törvény további figyelemre méltó rendelkezései közül még a következőket emeljük ki:

Nem esnek az aggkori és rokkantsági biztosítás kötelezettsége alá azok a béralkalmazottak, akiknek a bérjövödelme meghalad egy bizonyos, később, miniszteri rendelettel megállapított összeget. Ezzel szemben a központi betegséglvő pénztár javaslatára

a minisztertanács további kategóriákra is kiterjesztheti a biztosítási kötelezettséget.

A regátai és besszarábiai balesetbiztosítási járadékokat (táppénzeket) átszámítják, hogy ugyanolyan összegűek legyenek, mint amilyeneket Erdélyben fizetnek. Ez azt jelenti, hogy

az ottani biztosítottak többet fognak kapni az új törvény alapján, holott kevesebbet fizetnek, mint az erdélyiek.

A rokkantsági járadékokat és nyugdíjakat a jövőben azoknál, akik 1932 január elsejéig sérültek meg, a fenti elvek szerint fogják megállapítani, míg a később megrokkant munkásoknál a tényleges bér alapján, maximálisan napi 90 lej összegéig.

A 20 százaléknál nem nagyobb rokkantsági munkások nyugdíját a pénztár pauszáléban megváltatja a ma érvényes alapnyugdíjak szerint.

Az ilyen megváltás kötelező a biztosítottakra, míg ha az 21-30 százalékos rokkant, akkor csakis saját kérelmére változtathatják át nyugdíját egyszeri összeg kifizetésére.

Az átmeneti vállalkozásokban alkalmazott munkásoknál (saját rezseiben történő építkezések, csatorna, gát, ut építésénél, kikötői rakodómunkásoknál) valamint a kisiparosoknál is heti befizetések helyett egyszeri fix összegben lehet a járulékokat kivetni. Ezt a kérdést külön szabályrendelet fogja rendezni.

Fokozzák a belföldi aranytermelést

Bukarest, március 31.

A Nemzeti Bank bizottságot küldött ki a belföldi aranybányák működésének felügyelgálására. A bizottság különösen a bányák technikai felszerelését fogja felügyelni annak megállapítására, hogyan lehetne a belföldi aranytermelést minél nagyobb arányúvá fokozni.

A petrozsényi széntermelés múltévi mérlege

Bukarest, március 31.

A petrozsényi kőszénbányatársaság, a mely a múlt évben nagyszabású racionalizálást és leépítést vitt keresztül és magába olvasztotta a lupényi kőszénbányát, elkészült múltévi mérlegével, amelyet azonban csak később fog nyilvánosságra hozni.

A termelés tavaly csak két helyen, a petrozsényi és lupényi bányakerületben folyt, míg a vulkáni bányászattól leállították. Az egyesült társaság termelése az előző évi 12,6 millió méterházasával szemben, 1931-ben 11 millió méterházasát tett ki. A vulkáni bányákkal kapcsolatos felföldi bányákban is szünetelt a munka.

Módosítják a tőzsdetörvényt

Bukarest, március 31.

A bukaresti tőzsde tanácsa törvényjavaslatot nyújtott be a pénzügyminisztériumhoz az érvényben levő tőzsdetörvény módosítását kérve. Amint ugyanis tudvalevő, a tőzsdei élet nálunk meglehetősen fejletlen, illetőleg a közönség szélesebb rétegei teljesen távol állnak ettől az üzlettől, ellentétben a nyugati tőzsdékkel, ahol a tőzsdei értékeknek igazi vásárlója a nagyközönség.

A bukaresti tőzsde a mostani törvény módosításával a tőzsdéknek modernebb alapokon való működését akarja elérni, hogy a közönség szélesebb rétegei is bekapcsolódhassanak az üzleti forgalomba.

KERESKEDEK KÖNYVELÉSÉT MÉRLEGEIT ÉS BARMELY HASONLO MUNKA ELVÉGZÉSEIT VÁLLALJA
G.MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Szerkesztői üzenetek

A. F. előfizetők, Gruisor. 50 százalék a legmagasabb kedvezmény, amit nyújtunk, ezt is kizárólag felekezeti tanítók kapják. Ennél nagyobb kedvezménnyel a lapot nem tudjuk küldeni.

O. Andor, Fogaras. Nyilvánvalóan tehetséges írók, de még nem kiforrottak. Színes üvegyöngyök, finom tetszetős formákkal.

82921 sz. előfizető. Elismervény ellenében beadhatja. Hasonló esetben ez szokásos és nem járhat hátránnyal. — Az osztálysorsjegyre nézve nem adhatunk tanácsot. Egyéni dolog, venni vagy nem venni.

B. István előfizető, Bukarest. Mindenestre jelentkeztek és vigye magával az egykori katonai szolgálataira vonatkozó írásait.

Tanti de jos. Ezekről a kötvényekről sokszor megírtuk, hogy kár volt megvenni őket. A mostani eljárás is, hogy kicserélést ajánlanak fel, ezt bizonyítja. Legjobb most már abbahagyni az egészet és veszni hagyni a már befizetett pénzeket. Perelni lehetne, de ez csak újabb ráfizetést jelentene. A másik dologban ajánljuk, hogy ne erőltesse a dolgot. Örüljön, hogy nagyobb kellemetlensége és kára nem történt.

Csikszeredai előfizető. Most van alakulóban, de sajnos, a kísérletét, hogy ott álláshoz jusson, kilátástalannak tartjuk.

Sz. L. (45063). Tessék valamelyik szeszgyárhoz vagy borkereskedőhöz, vendéglőshöz fordulni. Ők majd megmondják, mennyit apadhat hektóliterenként a bor szűretől számítva 4 hónap alatt?

R. V. A cukorban való túlprodukción a világháború következménye. 1914 előtt 8 millió tonna répacukrot és 10 millió tonna nádcukrot termeltek. Ez utóbbi 1919-ben 12 millió tonnára rugott, míg a répacukor termelése 4 millió tonnára esett. A veszélyben aztán az össztermelés 25 millióig emelkedett s a termelők azt hitték, hogy a fogyasztás is évente legalább 3-4 százalékkal emelkedik, de számításukban tévedtek. A stock évről-évre nagyobb lett: 1926-ban még 3,6 millió tonna készlet volt, 1930-ban már 7,8 millióra rugott. Legnagyobb cukorgyártó országok: Németország, Csehszlovákia, Oroszország, Egyesült-Államok, Franciaország, míg kukorépaterülete Oroszországnak a legnagyobb.

Plebános. Értesülésünk szerint ez évben még nem adtak ki mérleget (— hsl. —) Sziveskedjék b. nevét és címét postafordultával közölni s akkor készséggel helyet adunk valóban közérdekű sorainak. Névtelenül beküldött írásokat ugyanis elvből nem teszünk közzé.

Csikszeredai előfizető. Az A. S. E. A. Electro Invest címe: Bukarest, Strada Benito Mussolini. Brassóban még nincs irodája.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó férj, édesapa, nagyapa, dédapa, testvér, sógor és rokon

Papp György

életének 76-ik, boldog házasságának 51-ik évében f. hó 30-án rövid szenvedés után megszünt élni.

Szeretett halottunk hült te emét április hó 1-én d. u. 4 órakor fogjuk a bolgárségi róm. kath. temető halottas házából az ott levő családi sírba örök nyugalomra helyezni.

Leleltetőként az engesztelő szentmisé-áldozat április hó 2-án reggel fél 8 órakor lesz az Egek Urának bemutatva.

Adj Uram örök nyugalomát neki!

Brassó, 1932 március 31.

A gyászoló család.

Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk, hogy a legjobb édesanya, nagyanya, dédanya, anyós és rokon

özv. Tutsek Károlyné

szül. Kiss Emília

f. hó 31-én életének 82-ik évében rövid, súlyos szenvedés és a halálóklók szentségének áhitatos felvétele után jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványait április hó 2-án szombaton délután 5 órakor helyezzük örök nyugalomra a bolgárségi róm. kath. temető kápolnájából a családi sírba.

Leleltetőként az engesztelő szentmisé-áldozat április hó 4-én hétfőn reggeli 1/8 órakor fog a belvárosi plebánia templomban az Egek Urának bemutatni.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott.

Brassó, 1932 márc. 31-én.

A gyászoló család.

A verés, mint nevelési mód

A szülők és tanítók legnagyobb része még ma is elengedhetetlennek tartja a gyermeknevelésben a verést. Nem azért, mintha más módon nem lehetne nevelni. Dehogya. Azért, mert így sokkal egyszerűbb! Ez a módszer nem veszi igénybe a nevelő türelmét, fáradtságát. Ha a gyermek hibát követ el: felfofozzák. Ha nem tanul, vagy gyengeltettségű: megverik. Minden további figyelmeztetést és türelmes magyarázást a bot helyettesít. Az ilyen nevelésnek természetesen nem lehet jó következménye. A gyermek örökös rettegésben él. Tönkreteszi játékos, vidám kis életét az a tudat, hogy őt mindenki csak üti. Számára az iskola siralomház. Egy darab élettragédia, amelynek még az emlékétlől is igyekszik megszabadulni. Kimarad az iskolából s többé nem veszi kezébe a könyvet.

Egyik-másik gyengeltettségű tanuló szüleit megkértem, hogy foglalkozzanak a gyermekkel otthon is. Csodálkozva mondták: „Nem tud a fíu? Pedig mindennap megverjük, hogy tanuljon!” Hát ez a nevelési módszer a legnagyobb felelőtlenség! Ne képzelje a szülő vagy a tanító, hogy a gyermek „csak” az ütest érzi! Az ütest éppen olyan megalázónak és nem emberinek érzi, mint a felnőtt. Ime egy példa. Az osztrák nőmunkások lapja ezt a kérdést intézte a gyermekekhez: „Kaptál-e már verést? Helyesnek tartod-e, hogy ütéssel büntetnek?” Kétszázhusz 6-12 éves gyermek küldte be feleletét. Mind belátta, hogy hibát követett el, de a verés ellen lázadnak. Ugy éreznék mint a felnőtt, akit hibájáért felfofoznak. A legtöbb azt válaszolta, hogy számára a legnagyobb büntetés a szobafogság volna. Az egyik gyermek ezt írta: „Az iskolában azt tanítják, hogy az állatotkat nem szabad bántalmazni. Hát minket miért vernek?”

Szülők, pedagógusok gondolkozzatok ezen! Nincs ennek a gyermeknek igaza?

Ne tegyétek gyermekeitek, tanulóitok nádm életét örömtelenné, szomorúvá. Hiszen

kijut ebből nekik később! A szülő és a tanító legyen a gyermek legbizalmasabb és legjobb barátja. Ne resteljék őket szeretettel figyelmeztetni és meggyőzni arról, hogy ez vagy az rossz. A felnőttek hónapokon keresztül vitakoznak valamiről, csak hogy meggyőzzék egymást a maguk igazáról. Éppen csak a gyermekekre nem jut idő?

Lássátok be, hogy amikor az állatkinzást a törvény a legszigorúbban bünteti, nem lehet a gyermeknevelést posztonokkal elintézni!

Hiszen a büntetésnek annyi más módja van. A szobafogság. A játszástól való eltiltás. Milyen nagy büntetés a gyermek számára az, ha pajtásai kint játszanak, futkároznak, neki meg bent kell ülnie. Tagadjátok meg valamilyen kiánságát. És végül, ami mindennél jobban hat: éreztessétek vele, hogy amit csinált, az fáj nektek. Nincs az a gyermekszó, amely szülője és tanítója baráti szeretetét rosszal tudná viszonzni!

A szülő és a tanító ne legyen zsarnok. Adj meg, vagyis jobban mondva, ne vegye el a gyermektől azt a jogát, hogy beszélhesen.

Ne torkolja le azzal, hogy „nem kérdeztelek.” Ne törje le a gyermek tudáságyát. Elégitse ki mindég a gyermek kiánságát. Amit kérdez, arra adjon neki mindig teljes feleletet. Így lehet a gyermeket ösztönözni, ragaszkodóvá és törekvővé nevelni. Az ellenkező esetben meghunyászkodó, talpnyaló, gerinctelen ember lesz belőle. Ha a gyermek bármit kérdez, sohasse mondjuk neki: ez nem gyermeknek való! A gyermek megkérdézi idősebb pajtásaitól, akik eltörzítet, rossz formában mondják el neki azt, amit a nevelője okosan megmagyarázhatott volna neki. És ilyenkor a „gondos” szülő elcsodálkozva kérdezi: „Hol tanultál te ilyent?”

Az egészen a konklúziója az, hogy eredményesen, jól nevelni csakis szeretettel lehet. A neveléshez nem kell százkötetes előtanulmány, hanem a gyermek iránti igaz szeretet. Vagy lehet a gyermeket nem szeretni?!

sz. j.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vételezés

Gyermekruha

tisztas gyapjuszövetből. 250 LEJ-ől

Férfiöltönyök mérték után

ROSENBERG

RUHAÁRUHÁZ

Brassó, Kapu-utca 32.

Eladó teljes kávéházi berendezés. Szatmár, Calea Traian 6. Farkas vendéglő. 17331

ASZTALOKAT ÉS SZÉKEKET árvereznek el április 2-án, szombaton délelőtti 11 órakor Brassó, Vitéz Mihály-ucca (Gyár-ut) 10. sz. alatt. 17396

Almát veszek, Tóth Dezső, Carnecia, posta Cacoveni, Caras. 17394

Allást nyer

Jó házból való leány, ki szépen varr, foltoz, minden kézimunkát végez, szobaleánynak kerestetik. Kramer Oszkár, Bod-Botfalú, Cukorgyár. 17377

Allást keres

Négy polgárit végzett leány gyermekek mellé vagy bármilyen állást keres. Cím: Oláh Gyula, Bukarest, Str. Turda 111. sz. 17397

Lakás

Kiadók Brassói Népbank épületében elsőemeleti uccai helyiségek iroda, esetleg lakás céljaira. 17395

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej. — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Könyvek

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostálvában. 14048

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ára számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó áron vehet vásárolhat. (Kapu-ucca 56-58. az udvarban.)

Czernowitzer

Morgenblatt

független demokratikus napilap.

Megjelenik kétszer naponta.

Legelterjedtebb és legolvasottabb német lap Nagyromániában.

Közjegyzőileg hitelesített példányszám.

Kitűnő hírszolgálat. — Saját tudósítók.

Európa minden fővárosában mint hirdető szerv, kiválóan alkalmas.

Elterjedtség: Nagyrománia, a csatlakozó Lengyel részek, Csehszlovákia, az összes Balkán államok és a Kelet.

Saját gazdasági rész. — Autó-, Rádió-, Sport és szépirodalmi mellékletek.

Saját utazási és fürdő mutató.

Saját nyomda.

Linotip gépszedés. — Rotációs nyomás.

Szerkesztőség és kiadó:

Cernauți, Str. Poincaré Nr. 3.

Olcsó kotta vásárlunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15.- lej, vidékre 20.- lej.

Brassói Lapok Könyvostálva.

Courths Mahler

regényei, olcsó kiadásban, kötetenkint

Csak 35.- Lei.

Anyai szív, Bettina asszony és fiai, Bocass meg, Lóri, Csillagok felé, Egy asszony, akit nem szeretnek, Elvesztett gyűrű, A fejedelem nyakéke, A fogadott leány, A glosszói dráma, Hüttlen volt?, A kertészék Katója, Két asszony, Ki vagy, A konzul felesége, Kriszta, küldetése, A látszat csal, Lízeltette házassága, Lola hercegnő, Az ő felesége, Örök hűség, Piros rózsák, Szent hazugság, A szerelem diadala, Udvarhölgy, Vergődő szívek, Wernstetten Lena.

Rózsaszín Regények

(Új Idők kiadása), kötetenkint

Csak 35.- Lei.

Fiedling: A rejtély, Grimshaw: Korallkirálynő, Grimshaw: Sempsi, Gyp: Napoleonette, Harbou: A spion, Heer: A havasok ura, Herczog: Az élet dala, Hough: Mary Warren Lagerlöf: A császár, London: Farkasvár, Malvy: Vajna-major, Moly: A mester, Osbourne Halott János, Perutz: A mangófa csodája, Williamson: Az oroszán egérkéje, William son: Az ördög sipja.

Milliók Könyve

minden szám egy teljes regény, kötetenkint

Csak 24.- Lei.

Courths-Mahler: Magdala önfeláldozása. Rudolf Stratz: A gazdátlan trón. Courths-Mahler: A filmszallag. Kosáriné Réz Lola: Zsuzsika pénze. Courths-Mahler: Marlen titka. Dourit: A levegő hajótöröttjei. Courths-Mahler: Eladott lelkek. Renée Jeanne: Hollywood rejtelmel. Courths-Mahler: Az örökség. Courths-Mahler: Nyár-hajnali álom. Heart: A kefe. Raggamby András: Va banque.

Lehne művei

kötetje

Csak 15.- Lei.

Sebzett szív, Szerelem, Elfelejtve, Művész-szerlelem, Próba-év, Vergődő szívek, Tavasz álom, Önfeladott pillanat, Egy csók, Könnytöngeren át.

Ellionor Glynn munkái

finom papíron, 2-300 oldalas, mélyen lezárított árban

Ellentét 25.-, Aczél és kova 25.-, Tulócsán 25.-, Ot év múlva 25.-, Római szíjáték 25.-, Férfi és leány 35.-, Nagy feladatok 35.-, Egy az ára 35.-, Nagy feladatok 35.-, Karrier 35.- Lei. Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvostálvában Brassó, Kapu-utca 56-58. (udvarban.)